

...a is meg- ...a deviza- ...amnesztiaját

...tak a gyorsalpaló tör-
... Egy szenátor a hamis
...t interpellált

...3. Radu Lascu képvis-
...áni ülésén tiltakozott
...nyeket oly gyorsan sza-
...képviselőnek nem is tudnak
...meg a büntetőtörvény.

...tte, hogy ennek a kép-
...nem járnak az ülésre.
...parasztpárti képviselő
...hogy a Banca Nationa-
...kat konverziós vesztesé-
...okban részesítette. Iyen
...két bank: az Albina és

...ágás amnesztiajáról szór-
...ar megszavazott javasla-

...agos szenátor a hamis
...interpellált. Kijelentette,
...an az ország elárastva
...kell világosítani a lakos-
...valódi pénz.

megnyugtatta ...a numerusz ...sz nevében

...3. D. R. Joamiescu
...o egyik vezetője a kö-
...t adta a Tempo című

...godtak azok a zsidók,
...oróbát és velünk együtt
...sikere érdekében. Senk-
...k érni, mert bizonyíté-
...odaadásnak és az or-
...szellemének.

...proportionalis-t erőszak-
...kül lehet alkalmazni
...vagy törvényrendeletek
...valachista kormány
...kölesbőrség alapján

...országban az idegene-
...nk 400 német állást
...a feltételül nem távo-
...német állam ugyan-
...ra biztosít megélhetést

...mi azokat a vállalato-
...idegen személyzetet al-
...ritve lesznek a propor-
...t tartani. Ellenkező
...romszor olyan nagy
...nk, mint azon cégekre,
...az állam által megállá-
...anca Nationak vissz-
...azon vállalatok fogják
...tiszteltben tartják ez

...Barisszia c'onista szem-
...ssoroztatban csütörtök
...erz Miklós tart előadást
...ségi kérdés" címen, míg
...mutat hetek politikai ese-
...a Barisszia Nicu
...ti helyiségében. Vendé-
...vezetőség.

...z antifasiszta per vád-
...helyezési kérését. Bucu-
...tan tábornok, a II. had-
...na reggel döntött Anna
...antifasiszta szabadrábrá-
...ében. A hadtestparancs-
...észség referátuma alap-
...részt.

...erium által jóváhagyott
...et a rádió. Bucurestiből
...minisztérium több helyről
...alapján ehatározta, hogy
...sajtóhíreket ezentul csak
...etes engedélyével fogják

...nyv- és Lapkiadó R. T.
...trada Baron L. Pop 18
...szám: 8-61.

...ZSIBURAS

ROMANIA
No. 2
1 LEUPOSTA
A. Teief.
Eszavonta 11.
Évra 600, eg-
sáldre: Havon.
Sáldre 12, egészév-
sáldre díjza
ELLETT az e
sáldre egyetlen
Sáldre utánn
sáldre megjelölés

Dr. Manusetter Robert
Budapest
Dietér 2.1.3

ELLETT

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej

Bérmesztia-
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megörzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maros
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Est-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 22

Csütörtök, 1936. március 5.

5694. EV. | XIX. EVF.
ADAR 10 | 60 SZÁM

Külnpolitikai figyelő

A tokiói lázadás fegyverzaja elnyomta a múlt hét legérdekesebb külnpolitikai eseményé-
nek: Hitler francia barátát nyilatkozatának szenzációját. A Führer eme nyilatkozatának legjellegzetesebb pikantériája nem is az a mézédés hang volt, amellyel a híres francia logikát körüludvarolta, hanem az a páratlan fordulat, amellyel ezuttal először saját „mű-
vét”, a „Mein Kampf”-ot dezavualta.

A kancellári rangra emelkedett német „nép-
vezér” eme nyilatkozatával az acesopni mese ravasz rókájává igyekezett átvédeni, aki rekedtes hangján a francia holló szájából a francia-szovjet paktum sejtjét szerette volna kiejteni. Az általa agyondicsért francia logika azonban nem állott kötélnek s a Paris Midi hasábjain megjelent hitleri békenyilat-
kozat eddigi egyetlen megfogható eredménye: a francia-angol közeledés és az angol-orosz megértés fokozódása volt.

Hétfőn Berlinben nagy diplomáciai tárgya-
lások folytak le a kancellár előlétele alatt, amelynek programján állítólag a francia-német közeledés ügye állott s amelynek követ-
kezménye nem a közeledés tényleges meg-
valósulása, hanem Neurath római utjának várható elhatározása lett.

Neurath római útja az európai külnpolitikai
helyzet hullámlanul bonyolult voltát tükrözi s
nem véletlenül esik össze a kölaj-megtorlók
bevezetésére összehívott tizenharcos bizott-
ság és a tizenhármass bizottság legújabb béke-
közvetítésének összeülésével, illetőleg meg-
történtével.

A német külnügyminiszter római útja egyik
bizonyosága annak, hogy a kölesönös meg-
egyezések és a béke kollektív biztosításának
lehetőségei ismét alaposan lecsökkentek
Európában s az olaszok abessziniai győzel-
mél folytatni megövekedett fasiszta féltelen-
sége a nyugati hatalmakat, a kisantantot és
Szovjetoroszországot végül is olyan határo-
zott szövetségi egységbe kényszeríti, mely
természetesen fogja maga után vonni a
német-olasz és az Olaszország felszámolá-
sá fogott kisállamok tömörülését s e tömörülé-
süket egyidejűleg végleges elszakadásukat a
békére törekvő hatalmaktól.

Pertinax helyesen állapítja meg, hogy ez a
hét a nyugati hatalmak diplomáciai tevékeny-
ségének ismételt próbája lesz. Európa is-
mét drámai feszültségek áramvonalába került.
Egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy a
fasiszta országok nyitlt háborus szándékai és
hatalmi túltengései összeegyeztethetetlenek a
nyugati hatalmak, a kisantant és Szovjet-
Oroszország békeakarataival s hogy Német-
ország jákobi békehangja mögött csupán
létsau ósonosz szelleme húzódik meg.

Egyébként ezen a héten a nemzetközi
békéfront jelentős megerősödést tud felmutat-
ni. A demokratikus győzelem lázában égő
spanyolország külnügyminisztere kijelentette,
hogy Spanyolország a legrövidebb időn belül
szakit a Vatikánnal, elismeri a Szovjetet és
csatlakozni fog a francia-angol-orosz-kis-
antant békéblokkhoz.

A békéfront erősödésének jeleit mutatja a
kisantant gazdasági tanácsának tegnapi Prá-
gában bezárt hetedik ülészaka is, amelyen
Hodza Milán cseh miniszterelnök részletesen
ismertette a dunai medence országainak gaz-
dasági együttműködésére vonatkozó tervét.
A cseh miniszterelnök talán tulságos opti-
mizmussal vázolta fel annak lehetőségét, hogy
Németországot és Olaszországot is be lehet
vonni Közép-Európa gazdasági egységének
hálozatába.

Ez az optimizmus csak abban az esetben
volna jogosult, ha az olasz-abesszin konfliktus
békés elintézését nyerne és nem fenyegetne
közvetlenül az a veszély, hogy Olaszország
sáldre a Népszövetségből s Németország oida-
n találja meg igazi szövetségését.

A közeli napok minden valószínűség szerint
száznai fogják az európai helyzetet — jobb-
ra vagy balra. Az olasz-abesszin konfliktus
egyre nem tűr tovább halasztásokat. Ameny-
nyiben Mussolini elveti a tizenhármass bizott-
ság újabb békejavaslatait, úgy Európa sorsa
meg lesz pecsételve s a nyugati hatalmak ut-
al végleg elválnak a fasiszta államok utjától.
Ebben az esetben Európa két frontra való
szakadása elkerülhetetlenné válik, amely ha
vágikus lehetőségeket rejt is magában, min-
denestre tisztán fogja a ma meg össze-
sávt s főlétt bonyolult helyzetet.

Bentoiu alminiszter egymil- liós ügyvédi honoráriumma körüli parázs botrány rob- bant ki a kamara ülésén

Hogyan lehet az alminiszter egyben közbirtokossági ügyvéd is

Bucuresti, március 4. A kamara mai
ülésén Popescu Necesci volt belügyi ál-
lamtitkár kifogásolja, hogy Bentoiu igaz-
ságügyi alminiszter egyben az albihori
közbirtokosságnak ügyvédje is. Bentoiu a
bírói fórumoknál olyan döntést akar kiero-
szakolni, amely az albinari közbirtokosság
számára kedvező lenne. Popescu Necesci
ezt összeférhetetlennek tartja.

Pop Valer igazságügyminiszter tuzás-
nak minősíti Popescu Necesci állításait és
kifejti, hogy Bentoiu amióta államtitkár,
nem foglalkozik a közbirtokosság ügyel-
vel.

Időközben megérkezik Bentoiu. Beje-
lenti, hogy egy barátja informálta a ka-
marában elhangzottakról, amelyek egyéni
becsületében sértik. Nem tudja, hogy Po-
pescu Necesci nem mint a drámai közb-
birtokosság ügyvédje terjeszti-e elő ezt az
interpellációt.

— En közjogi állásomat — mondotta
Bentoiu — nem az anyakönyvi hivatal-
nak köszönhetem. (Ez a megjegyzés cél-
as arra, hogy Popescu Necesci veje Stelian
Popescunak, az Universul tulajdonosának.)
Ezután elmondotta Bentoiu, hogy való-
ban képviselte az albinari közbirtokossá-

got, mely még mindig nem kapta meg jo-
gos jussát a bírói fórumoknál. Kijelenti
azonban, hogy amióta alminiszter lett,
nem foglalkozik a kérdéssel.

Madgearu félbeszakítja Bentoiut és el-
mondja, hogy a földművelésügyi miniszte-
rium jogi tanácsa kedvezőtlenül döntött
a kérdésben.

Necesci: Bentoiu egymillió lejt kötött
ki magának az ügy sikeres elintézéséért.

Madgearu: Bentoiu újabb közbe akar szólni, mire
Bentoiu rákiált: Cato szerepét akarja vál-
lalni?

Madgearu: Ezt a szemtelenséget is ki-
kérem magamnak.

Nagy zaj támad, Tanasescu meg akarja
ütni Madgearut, de Simion és Calinescu
közbelépnek.

Az ülést felfüggesztik.

A szenátus folytatta a szőlészeti tör-
vényjavaslat szakaszokénti vitáját.

A képviselőházban elterjedt annak a hí-
re, hogy Pop Valer lemondott a bírói kar-
ban bizonyos kinevezéseket eszközölő tör-
vényjavaslatáról, amely az összes bírák
körében nagy izgalmat keltett.

Még mindig megoldatlan a japán kormányválság

Konoye herceg visszaadta miniszterelnöki megbízatását. Rendkívüli had- bíroságot állítottak fel a felkelésben résztvevő katonák perének ie- tárgyalására

Tokió, március 4. (Rador). Konoye herceg,
akit a palotába hívtak, közölte, hogy nem fo-
gadhatja el miniszterelnöki kinevezését. A
császár felkérte Sajonzi herceget, folytassa
a konzultációkat a politikai válság megoldá-
sára.

Tokió, március 4. (Rador). A császári ta-
nács dekretumban rendkívüli hadbíroságot

létesített a hadügyminiszter elnökletével,
amely haladéktalanul megkezdi a harmadik
gyalogezred, a felkelésben résztvevő katonák
perének tárgyalását.

Tokió, március 4. (Rador). Konoye herceg
az első politikus a modern Japán történelmé-
ben aki elutasítja a kormányelnöki tisztelet.

Imru rasz seregét is meg- semmisítették az olaszok?

Ellentmondó olasz jelentések az újabb harcokról

Aszmará, március 4. (Rador). Imru rasz
seregét, a tigrói front utolsó abesszin had-
erjét tegnap a tembeni nagy útközettel
párhuzamos háromnapos harcok befejezése-
kép teljesen megsemmisítették. Most már
csak a négus van hátra, a császári gárdá-
val. Az olasz győzelem teljes és végleges.

Az újabb olasz hadijelentés már nem
ilyen kategórikus és nem beszél „végleges
és teljes győzelemről”. E jelentés csupán
annyit mond, hogy a Scire tartományban,
február 29-én Imru rasz csapatai ellen
kezdett vett útközvet döntő fázisba jutott.

Addis-Abeba, március 4. (Rador). Több
nap után, mialatt négus főhadiszállásáról
semmilyen hír nem érkezett, az abesszin
kormány ma pénteki keltezéssel táviratot

kapott a császártól. Állítólag technikai
okokból nem küldött leveleket és távirato-
kat a négus Addis-Abeba. A kapott távir-
irat nem ad felvilágosítást arra nézve, hol
van most a négus főhadiszállása.

A Reuter egyik tudósítója, aki az abesz-
sin főhadiszálláson tartózkodik, a cenzu-
ra miatt így keitezi mai táviratát: „Vala-
honnán Észak-Abessziniából.”

— Tatarescu inspektoros körutja a hadi-
anyaggyárakban. Bucurestiből jelentik: A
miniszterelnök a hét folyamán folytatni fogja
inspekciós látogatásait a hadfelszerelési gyá-
rakban. A brasovi Ast a üzemetek fogja Ta-
tarescu felkeresni, ahol az állam rendelést
eszközölt.

VILAG TUKRÁ

Az angol hadihitelek

Közel harminc esztendeje, hogy elhang-
zott Montecuccoli tengernagy híres mon-
dása: a háborúhoz pénz kell először, má-
sodszor és harmadszor. A hadihajók sokba
kerülnek. Még a mai gavalléros békebeli
parlamentünk is felszisszent, amikor az
első „dreadnought” építésére jóegynéhány
millióval kellett felemelni a kvótáhozjá-
rulást. A hadihajók építése azóta sem lett
olcsóbb. Anglia kormányja közel 300 millió
font sterlinges rendkívüli kiadásra szánta
rá magát, hogy a brit birodalom védelmi
erejét modernizálja. Mire kell ez a sok
pénz? Elsősorban a flottaprogram finan-
szírozására.

A múlt évben Anglia haditengerészete
60 millió fontba került. Az angol hadiki-
adásoknak majdnem felét a flottára költ-
tik. A másik fele megoszlik a szárazföldi
hadsereg és a légiflotta között. A 300 mil-
lió fontos rendkívüli kiadás több, mint
kétszerese a 120—130 millió fontos ren-
des, azaz költségvetésileg előirányzott ha-
dikiadásnak. Nincsenek még részletes be-
számolók arról, hogy mire költi az angol
kormány a 300 millió fontot, de jólétesült
tengerészeti szakértők szerint legalább
120 millió fontra lesz szükség a hadiflotta
modernizálására és kiegészítésére. Termé-
zetesen azon a 60 millió fonton kívül,
amibe a flotta fenntartása évenként amugy
is belekerül.

Angliát igazságtalanság volna azzal vá-
dolni, hogy flottaprogramjával elmergesíti
a helyzetet. Európának igazán nincs mit
félni az angol flottától. Arra sem gondol-
senki, hogy Anglia az Egyesült Államok
ellen épít új hadihajókat. Azonban a japán
események már inkább megértetik velünk,
hogy mire kellene az új csatahajók. Az
angol kormány azzal érvel, hogy 1919 óta
tengerészeti kiadásai az akkori 154 millió
fontról átlagban évi 50—60 millióra csök-
kettek.

Az 1921. évi washingtoni és az 1929-es
londoni tengerészeti konferencia olyan
harmoniót teremtett a tengeri nagyhatal-
mak között, hogy az abban érdekelt angol
amerikai és japán kormányok tizenöt évig
eltekintettek flottájuk felújításától. A
helyzet azonban most rosszabbodott. Japán
nem akar megelégedni egy kisebb flottá-
val és azt kéri, hogy az eddigi 5:5:3 és fél
arány helyett teljesen egyenrangú hajó-
hada legyen Angliával és Amerikával.
Roosevelt már megadta a kellő feleletet
Japánnak a multévi és az idei költségvetési
beszédében azzal, hogy a flotta kiegészíté-
sére és modernizálására több százmillió
dollár megszavazását ajánlotta a kongressz-
usznak, amelyet természetesen meg is
szavaztak.

Most Anglia is követi Amerikát. Az első
kérdés az, hogy bírja-e Anglia ezt a rend-
kívüli terhet. Háromszázmillió font ugyan-
is még Angliában is sok pénz. Az évi
költségvetés körülbelül 800 millió font és
abból 120—130 millió a rendes hadiki-
adás. A 300 millió rendkívüli hadihitelt termé-
szetesen nem egy évre szól. Minden való-
színűség szerint elég lesz 2—3 eszten-
dőre. Londonban már arról beszélnek, ho-
gyan fogja a kincstár finanszírozni a rend-
kívüli kiadásokat. Ez azért probléma, mert
a rendes kiadásokat természetesen a folyó
adóbevételekből fedezik. Az angol pén-
piac azonban könnyen elbírja a rendkívüli
kiadások finanszírozását is. Nagyon olcsó
a pénz Londonban és a kincstár hitele
olyan jó, hogy 100—200 milliót könnyü-
szerrel kaphat félszázalékos kamattal mel-
lett 3 vagy hat hónapra szóló kincstári
váltók ellen. Az angol hadikölcsön tehát
minden valószínűség szerint rövidlejáratu
kölcsön lesz, mert hosszulejára valami-
vel drágább volna a kamat. Chamberlain

A tökéletesség csúcspontjai az illatszer-gyártás művészetében, az 1935-36-os sze-zón nagy meglepetései az új

Les Créations „N. H. B.” készítmények.

Mindig újabbat és tökéletesebbet produkál az illatszeripar.

Ezek között a legújabbak és legelőkelte-szebbek a Les Créations „N. H. B.”

Egyedüli forrás Romániában:

N. H. BALTHAZAR, str. Selari 7. BUCURESTI.

penzügyminiszter takarékos ember és bi-zonyára a legolcsóbb megoldás mellett fog-dönteni.

A City nem ellenzi a hadihiteleket. Nor-mális körülmények között a pénzemberek erősen békepártiak, de belátják, hogy most nincs más megoldás, mint „Safety first.”

A nehézipar természetesen nagyon he-lyeshi a rendkívüli hadihiteleket, mert az új csatahajók, repülőgépek és ágyuk épí-tése nagyon sok olyan iparágat fog fel-landíteni, amelyek eddig nem igen vehet-ték ki részüket abból az általános javu-lásból, amit a családi házak építése és az egyéb békés célokhoz szolgáló prosperitási hullám hozott magával.

Az angolok tudnak alkalmazkodni. Teg-nap még a világébkét úgy képzelték el, hogy mindenki leszerel. Miután ez nem sikerült, ők is fegyverkeznek. Van elég pénzük is hozzá. És akármilyen meggyő-ződéses pacifista is az angol átlagember, gondolkodás nélkül meg fogja szavazni a pénzt új adókra és új hadihitelekre, ha a kormány és az ellenzék szükségesnek tart-ják azokat.

Akiknek nincsenek támadó céljaik, azok-nak nincs mit félni az új angol hadikiadá-soktól. Az erős angol flotta nemcsak a brit birodalom, hanem az európai civilizá-ció támasza az egész világon. Az angol szárazföldi haderő és légiflotta csak másodrendű szerepet játszik a világ minden tájára kiterjedő birodalomban. Elkép-elhetetlen, hogy Anglia egyedül háboruba keveredjék egy európai nagyhatalommal. Az angol szárazföldi haderő csakugy, mint a légiflotta, arra vannak beállítva, hogy megvédjék a szigetországot egy váratlan támadástól. A tervbe vett hadihiteleket nem arra fogja felhasználni a kormány, hogy akár légiflottáját, akár hadseregét offenzív célok szolgálatába állítsa. Nincs tehát semmi ok arra, hogy a béke barátai az angol hadikölcsön miatt elkedvetlened-jenek.

Háromszázmillió font valóban nagy összeg. Azonban, ha figyelembe vesszük azt, hogy Anglia évenként 500 millió fon-tot költ népevelési, egészségügyi és egyéb speciális célokra, akkor talán nagyobb nyugalommal fogadjuk a rendes és rend-kívüli hadikiadásokról szóló, valóban iz-galmas távirati jelentéseket. Angliának van pénze a háborúra, van pénze a háboru megelőzésére, de mindenképp van pénze olyan békés népies politikára, amelyet ha másutt is utánoznának, akkor bizonyára nem kellene annyi pénz a legközelebbi há-borúra vagy annak megelőzésére.

(H. J.)

A délamerikai zsidók

Írta: Dr. Arthur Ruppín

III. közlemény.

A gazdasági krízis következtében, mely 1929-ben áttört be, nemcsak az Egyesült Ál-lamokban, hanem Délamerikában is, a dél-amerikai országok is életbelpétték a bevándor-lási korlátozásokat. Ezek a korlátozások azonban nem voltak oly szigorúak, mint az Egyesült Államokban, mintahogy a krízis sem öntött súlyosabb méreteket és 1932-ben már alább is hagyott. Mindenesetre nyomokat ha-gyott a válság, különösen a valuta értéksök-kenésében, amely egyes országokban a régeb-bi aránytér felére, más országokban negye-dére esett. De a háború utáni európai valuta-esséssel ellentétben, Délamerikában a pénz ér-téksökkenése nem hozta magával a dologi értékek ugyanolyan mértékű emelkedését. Ugy a telkek értéke, a bérek, mint az élelmisze-kek árai inkább csökkentek, mint emelked-tek, úgy hogy azok, akik nincsenek importált termékekre ráutalva, nem érezték az élet megrálgatását a valuta értéksökkenésével.

A palesztinai árákhoz viszonyítva, Délame-rikában olcsó az élet. Chilében több, mint 60 százalékkal és Braziliában több, mint 30 szá-zalékkal olcsóbb és egyedül Argentína az, ahol az élet nem olcsóbb, mint Palesztinában. A legnagyobb differenciák az élelmi cikkek árában mutatkoznak, ami nagyon alacsony fokot áll Délamerikában. Ez az olcsóság meg-könyvítíti a bevándorlóknak, hogy kevés pénzzel is fenn tudja tartani magát bizonyos ideig, amíg egzisztenciára tesz szert.

4. A bevándorlási törvények

Ami a bevándorlási törvényeket illeti, vagyis a korlátozó intézkedéseket, mint min-den más bevándorlási országban, itt is az az elv érvényesül, hogy csak olyan egyének be-vándorlását engedélyezik, akiknek gazdasá-gilag megalapozott rokonaik vannak már az országban, vagy olyan egyéneknek, akik mint szakemberek, az ország szempontjából szük-séges üzemeket létesítenek, vagy mezőgazdászok, akik bérleti, vagy vételi szerződéssel rendelkeznek. Emellett azonban vannak ese-tek, amikor turisták, akik első osztályú hajó-jeggyel utaznak, az országban maradnak. Egyes országok, mint például Peru, megelé-gszik azzal, ha a bevándorló kimutatja, hogy elegendő vagyonnal rendelkezik ahhoz, hogy bizonyos ideig biztosítani tudja egzisztenciá-ját. Emellett egy meghatározott összeg le-tébe-helyezését kéri a bevándorlótól, amikor az országba lép.

A bevándorló minihelyt törvényes uton lép-te át Délamerika határát, szabadon mozog-hat a gazdasági életben. Nincs szükségük kü-lön tartózkodási, vagy munkaadóigényre, el-foglalhatnak bármilyen állást. Bizonyos kor-látozások fennállanak még annyiban, hogy Argentínában és Braziliában a gazdasági üzemek alkalmazottáinak és munkásainak kétharmada argentinai, illetőleg brazilia-i állampolgár kell, hogy legyen. Gyakorlatilag azonban ennek alig van jelentősége a bevándorlóra nézve, különösen azért, miután három, négy év után honosíthatja magát.

Délamerika bevándorlási törvényeiben a népi és faji hovatartozás egyáltalán nem ját-szik szerepet. A bevándorlási rendelkezések egyformán vonatkoznak minden nép és min-den állam fiára. Mindenesetre, vannak hangok bizonyos országokban, amelyek a közép- és déleuropai bevándorlás (németek, spanyolok, oroszok, portugálok) mellett és a keleteuropai bevándorlás ellen foglalnak állást. Braziliában például van már egy fasiszta párt, az ugyne-vezett „Integrálisták” alakulata, akiknek jelszava „Brazília a brazilaiaké!” Ezek el-lenzik a külföldi tőke behatolását a gazdasági vállalkozásokba és ellenzik minden bevándor-lást. Az ilyen törekvéseknek azonban ed-dig semmilyen eredményük nem volt.

A Hicem társaság, amely a zsidó vándor-lás ügyvitelét tekinti feladatának az egész világon, Argentínában és Braziliában speciá-lis bizottságokkal dolgozik. Segítségére van a bevándorlóknak a szállásnál, szükség ese-tén gondoskodik első elhelyezéskürről és ki-sőbb kölcsönökkel és álláskövetéssel támo-gatja őket. Azokban az országokban, ahol a Hicemnek nincs saját képviselete, ott ön-kéntes bizottságok alakultak, amelyek gond-ját viselik a bevándorlóknak.

5. A németországi bevándorlás 1933 óta

A bevándorlási korlátozások következtében a délamerikai országok eddig nem bírtak na-gyobb jelentőséggel azon zsidók számára, akik 1933 óta hagyták el Németországot. 1933 ok-tóber óta a 1935-ig összesen 4000 zsidó vándo-rolt Németországból Délamerikába, 2000 Bra-zília (csaknem a fele Rio de Janeiroba és San Paoloba), 1500 Argentínába (főleg

Buenos Airesbe) és 500 más délamerikai or-szágokba.

Általában a kereskedelemben, hivatalokban és hasonló foglalkozásokban találták meg egzisztenciájukat ezek a bevándorlók. Néhány család ICA-kolóniákra ment és várja a lete-lepítést. Néhány fiatalember délargentinai mezőgazdasági farmokon dolgozik. Míg a szaképzett munkások és kézművesek nyom-ban el tudnak helyezkedni, addig a kereske-dők elhelyezkedése sok nehézségbe ütközik

Ami sok évezreden át elrejtett igazság volt...

A ptolomeusi világkép sok ezer esztendőn keresztül a renaissanceig ura kodott bár már a római birodalom fennállásának utolsó két századában is igazságnak tartották, hogy a föld gömbölyű és a nap körül forog, de az akkori kor elfogult szemének ellenállásával szemben nem volt szabad nyíltan hirdetni az évezredekben át elfojtott igazságot. A husza-dik század sok szípet, sok jót és sok rosszat kiteremt a kultúra és a civilizáció javára és kárára, amely az ember szolgálatában áll, de mégsem adta meg a teljes szabadságot és nyugodtságot, sőt minél magasabb fokán állunk a szó szoros értelmében vett kultúra-nak, annál jobban érezzük szenvedésünk keresztül a lét nagy súlyát, amely lassan-lassan felőrli az élet taposó malmában az emberi szervezetet és a betegségeknek hosszú so-rozatát teremt meg, ugymint gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbajokat, ideges álmatlan-ságot, szélkrekedést és hányásokat. Az Amerikában nemrég felfedezett, ma már világ-hír „Gastro D.” sokezer betegnek visszaadta ekopott egészségét, 10-15 éven át tartó gyomor- és bélfekélyeket egy rövid kúra teljesen kigyógyította és a szenvedők ma ismét egészséges emberek lettek.

„Gastro D.” kapható Farm. Thoiss, Bucuresti, Calea Victoriei 124 szám alatt, vidékre megrendelhető 130 lej utánvét mellett.

A Czur Salom társaság palesztinai társaskirándulása

Mint ismeretes, a Czur Salom társaság má-jus hó 10-én tartja ezévi közgyűlést Haifa-ban. Arra a rendkívüli érdeklődésre való te-kintettel, amely a tagok körében a közgyűlést iránt megnyilvánul, a Czur Salom haifai iro-dája elhatározta, hogy közös kirándulást szer-vez a tagok részére egy a hajót, mint a pa-lesztinai tartózkodás tekintetében. A haifai iroda a kirándulás európai részének meg-szervezésével az Uj Kelet szerkesztőségét és dr. Neumann Vilmos urat bízta meg.

A kirándulótársaság május 3-án indul Constantinából a Har Carmel nevű zsidó haj-óra. A haifai iroda a palesztinai tartózkodá-sra nézve nyolcnapos programot dolgozott ki, amely a közgyűlésen való részvételen ki-vül felöleli az egész új zsidó Palesztina meg-tekintését.

A kirándulásban azonban részt lehet venni úgy is, hogy csak a hajójutat tessék meg kö-zösen, míg a palesztinai tartózkodás egyéni-leg intézhető.

A hajójuton való részvétel díja Haifától Constantináig és vissza a következő:

- I. osztály 9000.— lej,
- II. osztály 7000.— lej

Ezenkívül 80, ill. 120 lej behajózási illeték. A palesztinai tartózkodás költségei nyolc-napi teljes ellátással, autókirándulásokkal, borralalokkal együtt kb. 7 angol fontot fog-nak kitenni.

BOGARAK,

tűcsök, poloshk, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipszűrlhető a KATOL japán rovarpor által. M. H. Balthazar Bucuresti, Str. Selari 7.

(Folytatjuk)

Egy zárt kö

Cluj, március 4. Maniu Clujon tart-zott el külföldi ut-Clujon kevés ideje idejének nagyrésze leteti töltötték ki. A rövid beszélgetés a volt minisztereln-hajlandó nyilatkoz

tiz fiatal cluj-i egy-zeti parasztpártba-ünneplés külsősé-tiz fiatal tanáremb-hetők az erdélyi r-vezéreinek, a fasis-tömörülés szempon-be a nemzeti paras-egyetemi tanár mu-nek a tiz intellekt-Aurel Pampu taná-ra, hogy mi vonzza-rációt a nemzeti p-az erdélyi ifjúság a-taraját boncolgatta-ért lépett a nemz-a népi ideált szolg-mokrácia fíradhatat-egy szélesebb távl-és végül azért, ho-adják annak, miké-nemzedék, mely er-érzi magát a romá-Vasile Munteanu

erdélyi szerkesztőj-gyűlés az egyetemi-hittétele volt. Az e-mi missziójának le-és kialakult élő és-zásban a tudomány-kölcsei habitusa, me-antifasiszta és anti-

Mam

ságu-A gyűlésen részt-volt miniszterelnök-gadásának fontossá-széddel pecsételte-hatalmazta fel a-zéjét a nyilvannoss-mert ezt alkalmi-kintette és a besz-hoz csak, mint m-Vasile Munteanu o-mégis közből tud-gondolatmenetét. A-szólva Maniu a kö-

— A magartatá-hogy nem gondolj-sére, hanem csak a-nívójának emelésér-Mam

dalo-

Az európai orszá-lalkozott és Néme-kezt mondta:

— Meg vagyok egy-két éven belül-dolgok fognak tör-népek ma nincsen-eranyfedezete, a n-éhezük.

— Mi történe-metország által k-Az ország megvald-nos rokonszenvnek-annakidején siker-Kétség sem férhet-uton oda jutnánk

Ezután Maniu is foglalkozott és ismertette a demo-a román nép élete-séget, amelyet a-na Romániára.

— Ami a beipo-megállapítanom, h-a demokráciának-ami megmentett b-idegen ura'omtól-és a nyolcvan éve-királyslapitanom. Ezel-következtében volt-annyira szerencsét-nunk, hogy a gye-ért, a 85 százalé-

A zsidó operett és drámai társulat

erdélyi vendégszereplésének során

SIGHETEN

a Sala Gimnasticában megkezdte előadását.

A társulat primadonnája:

JENY SELTZER

a világhírt művésznő és énekesnő. Női tagok: S. Etinger, Lia Tefner, M. Wolfensohn, Genia Tefner, Fr. Schwartzmann, Anna Tefner. Férfi tagok: Jacob Jacobovics, S. Sidoff, S. Wolfensohn, M. Sterling, M. Zwith, W. Tefner, A. Schwartzmann és a kis Izl, kik valamennyien a zsidó színházásztás kitűnőségei.

Művészeti vezető: JACOB JACBOVICI.

Turavezető: Marcu Leibovici.

Színrekerül csütörtökön, március 5-én:

Papirene Kinder

Cluj, március 4.
Maniu Clujon tartott előzőleg ut Clujon kevés ideje idejének nagyrészt leteli töltötték ki. A rövid beszélgetést a volt minisztereln hajlódott nyilatkoz Maniu itt-tartóztiz fiatal cluji egy zeti parasztpártba. ünneplés külsősé tiz fiatal tanáremb hetők az erdélyi r vezéreinek, a fasisz tömörülés szempon be a nemzeti paras egyetemi tanár mu nek a tiz intellekt Aurel Pampu taná ra, hogy mi vonzza rációt a nemzeti p az erdélyi ifjuság t uráját boncolgatta ért lépett a nemz a népi ideált szolg mokrácia fáradhat egy szélesebb távl és végül azért, ho adják annak, miké nemzedék, mely er érzi magát a roma Vasile Munteanu erdélyi szerkesztőj gyűlés az egyetemi hittétele volt. Az e mi missziójának le és kialakult élő és zásban a tudomány kölcsei habitusa, me antifasiszta és anti Mani ságu A gyűlésen részt volt miniszterelnök gadásának fontossá szédellé pecsételt r hatalma fel az zéját a nyilvánoss mert azt alkalmi kintette és a besz hoz csak, mint m Vasile Munteanu c mégis közölni tud gondolatmenetét. A szólva Maniu a kö — A magatartá hogy nem gondol sére, hanem csak a nivójának emelésér Mani ádaló Az európai orszá lalkozott és Néme ket mondta: — Meg vagyok egy-két éven belül dolgok fognak tör népek ma nincsen aranyfedezete, a n éheznek. — Mi történe metország által k Az ország megvaló nos rokonszenvnek annakidején siker Kétség sem férhe uton oda jutánk Ezután Maniu is foglalkozott és ismertette a demo a román nép életé séget, amelyet a na Romániára. — Ami a beipo megállapítanom, h a demokráciának ami megmentett b idegen ura'omtól és a nyoleven éve királyságban. Ezek következtében volt annyira szerencsét nunk, hogy a gye ért, a 85 százalé

A délamerikai zsidók

Irta: Dr. Arthur Ruppin

III. közlemény.

A gazdasági krízis következtében, mely 1929-ben állott be, nemcsak az Egyesült Államokban, hanem Délamerikában is, a dél-amerikai országok is életbeléptették a bevándorlási korlátozásokat. Ezek a korlátozások azonban nem voltak oly szigorúak, mint az Egyesült Államokban, mintahogy a krízis sem öltött súlyosabb méreteket és 1932-ben már alább is hagyott. Mindenesetre nyomokat hagyott a válság, különösen a valuta értékesí-kenésében, amely egyes országokban a régebbi aranyérek felére, más országokban negye-deré esett. De a náboru utáni európai valuta-esséssel ellentétben, Délamerikában a pénz ér- tékesítkenése nem hozta magával a dologi értékek ugyanolyan mértékű emelkedését. Ugy a telkek értéke, a bérlek, mint az élelmicik-kek árai inkább csökkentek, mint emeltek, úgy hogy azok, akik nincsenek importált termékekre ráutalva, nem érezték az élet megdrágulását a valuta értékesítkenésével.

A palesztinai árákhoz viszonyítva, Délame-rikában olcsó az élet. Chilében több, mint 60 százalékkal és Braziliában több, mint 30 szá- zalékkal olcsóbb és egyedül Argentína az, ahol az élet nem olcsóbb, mint Palesztinában. A legnagyobb differenciák az élelmi cikkek árában mutatkoznak, ami nagyon alacsony fokan áll Délamerikában. Ez az olcsóság meg- könnyíti a bevándorlónak, hogy kevés pénzzel is fenn tudja tartani magát bizonyos ideig, amíg egzisztenciára tesz szert.

4. A bevándorlási törvények

Ami a bevándorlási törvényeket illeti, vagyis a korlátozó intézkedéseket, mint mind- den más bevándorlási országban, itt is az az elv érvényesül, hogy csak olyan egyének be- vándorlását engedélyezik, akiknek gazdasá- gilag megalapozott rokonaik vannak már az országban, vagy olyan egyéneknek, akik mint szakemberek, az ország szempontjából szük- séges üzemeket létesítenek, vagy mezőgazdá- szok, akik bérleti, vagy vételi szerződéssel rendelkeznek. Emellett azonban vannak ese- tek, amikor turisták, akik első osztályu hajó- jeggyel utaznak, az országban maradnak. Egyes országok, mint például Peru, megelé- gzik azzal, ha a bevándorló kimutatta, hogy elegendő vagyonnal rendelkezik ahhoz, hogy bizonyos ideig biztosítani tudja egzisztenciá- ját. Emellett egy meghatározott összeg le tbe- helyezését kéri a bevándorlótól, amikor az országba letelepednek.

A bevándorló mihelyest törvényes uton lép- te át Délamerika határát, szabadon mozog- hat a gazdasági életben. Nincs szükségük kü- lön tartózkodási, vagy munkaengedélyre, el- foglalhatnak bármilyen állást. Bizonyos kor- látozások fennállanak még annyiban, hogy Argentínában és Braziliában a gazdasági üzemek alkalmazottainak és munkásainak kétharmada argentinai, illetőleg brazíliai ál- lampolgár kell, hogy legyen. Gyakori ilag azonban ennek alig van jelentősége a bevá- ndorlóra nézve, különösen azért, miután három, négy év után honosíthatja magát.

Délamerika bevándorlási törvényeiben a népi és faji hovatartozás egyáltalán nem ját- szik szerepet. A bevándorlási rendelkezések egyformán vonatkoznak minden nép és min- den állam fiára. Mindenesetre, vannak hangok bizonyos országokban, amelyek a közép- és déleurópai bevándorlás (németek, spanyolok, olaszok, portugálok) mellett és a keleteurópai bevándorlás ellen foglalnak állást. Braziliában például van már egy fasiszta párt, az ugyne- vezett „Integrálisták” alakulata, akiknek jelszava „Brazília a brazíliaiaké!” Ezek el- lenzik a külföldi tőke behatolását a gazdasági vállalkozásokba és elleneznek minden bevá- ndorlást. Az ilyen törekvéseknek azonban ed- dig semmilyen eredményük nem volt.

A Hicem társaság, amely a zsidó vándor- lás ügyvitelét tekinti feladatának az egész világon, Argentínában és Braziliában speciá- lis bizottságokkal dolgozik. Segítségére van a bevándorlóknak a leszállásnál, szükség ese- téen gondoskodik első elhelyezéskürről és ki- sebb kölcsönökkel és állásközvetítéssel támo- gatja őket. Azokban az országokban, ahol a Hicemnek nincs saját képviselete, ott ön- kéntes bizottságok alakultak, amelyek gond- ját viselik a bevándorlóknak.

5. A németországi bevándorlás 1933 óta

A bevándorlási korlátozások következtében a délamerikai országok eddig nem bírtak na- gyobb jelentőséggel azon zsidók számára, akik 1933 óta hagyták el Németországot. 1933 ok- tóber óta 1935-ig összesen 4000 zsidó vándor- lott Németországból Délamerikába, 2000 Bra- zília (csaknem a fele Rio de Janeiroba és San Paoloba), 1500 Argentínába (főleg

Buenos Airesbe) és 500 más délamerikai or- szágokba.

Általában a kereskedelemben, hivatalokban és hasonló foglalkozásokban találták meg egzisztenciájukat ezek a bevándorlók. Nehány család ICA-kolóniákra ment és várja a lete- lepítést. Nehány fiatalember délargentinai mezőgazdasági farmokon dolgozik. Míg a szakképzett munkások és kézművesek nyom- ban el tudnak helyezkedni, addig a kereske- dők elhelyezkedése sok nehézséggel ütközik

BOGARAK,

tűcsökh, poloshd, legyek és mindentéle rovarok ra- dikálisan kipusztíthatók a KATOL japán rovarpor által. M. H. Balhazar Bucuresti, Str. Selari 7.

(Folytatjuk)

Ami sok évezreden át elrejtett igazság volt...

A ptolomeusi világkép sok ezer esztendőn keresztül a renaissanceig ura kodott bán már a római birodalom fennállásának utolsó két századában is igazságnak tartották, hogy a föld gömbölyű és a nap körül forog, de az akkori kor elfogult szemlének ellenállásával szemben nem volt szabad nyíltan hirdetni az évezredek óta elfojtott igazságot. A husza- dik század sok szépet, sok jót és sok osszat kitermelt a kultúra és a civilizáció javára és kárára, amely az ember szolgálataiban áll, de mégsem adta meg a teljes szabadságot és nyugodtságot, sőt minél magasabb fokán állunk a szó szoros értelmében vett kultúra- nak, annál jobban érezzük szenvedésünk keresztül a lét nagy su'yát, amely lassan-lassan felőrli az élet taposó malmában az emberi szervezetet és a betegségeknek hosszú so- rozatát teremt meg, ugymint gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbajokat, ideges álmatlan- ságot, székrekedést és hányásokat. Az Amerikában nemrég felfedezett, ma már világ- hír „Gastro D.” sok ezer betegnek visszaadta elkopott egészségét, 10—15 éven át tartó gyomor- és bélfekélyeket egy rövid kúra teljesen kigyógyította és a szenvedők ma ismét egészséges emberek lettek.

„Gastro D.” kapható Farm. Thoiss, Bucuresti, Calea Victoriei 124 szám alatt, vidékre megrendelhető 130 lej utánvét mellett.

A Czur Salom társaság palesztinai társaskirándulása

Mint ismeretes, a Czur Salom társaság má- jus hó 10-én tartja ezévi közgyűlését Haifa- ban. Arra a rendkívüli érdeklődésre való je- kintettel, amely a tagok körében a közgyűlés iránt megnyilvánul, a Czur Salom haifai iro- dája elhatározta, hogy közös kirándulást szer- vez a tagok részére egy a hajút, mint a pa- lesztinai tartózkodás tekintetében. A haifai iroda a kirándulás európai részének meg- szervezésével az Uj Kelet szerkesztőségét és dr Neumann Vilmos urat bízta meg.

A kirándulótársaság május 3-án indul Constanțăból a Har Carmel nevű zsidó haj- ón. A haifai iroda a palesztinai tartózkodás- ra nézve nyolcnapos programot dolgozott ki, amely a közgyűlésen való részvételen ki- vül felöleli az egész Uj zsidó Palesztina meg- tekintését.

A kiránduláson azonban részt lehet venni úgy is, hogy csak a hajútat tessék meg kö- zösen, míg a palesztinai tartózkodás egyéni- leg intézhető.

A hajútón való részvételt díja Haifától Constanțăig és vissza a következők:

- I. osztály 9000.— lej,
- II. osztály 7000.— lej

Ezenkívül 80, ill. 120 lej behajózási illeték.

A palesztinai tartózkodás költségei nyolc napi teljes ellátással, autókirándulásokkal, borraivalokkal együtt kb. 7 angol fontot fog- nak kitenni.

A Czur Salom társaság haifai irodája ez- uton hívja fel tagjainak figyelmét, hogy me- előbb jelentsek be az Uj Kelet szerkesztősé- gének, vagy dr Neumann Vilmos urnál, (Cluj, Str. Berthelot 12.) részvételi szándékukat, mert a nagy turizmusra való tekintettel idejekorán kell gondoskodni egy a hajón való elhelyezésről, mint a palesztinai hotel-ellá- tásról.

A kirándulónak Palesztinára érvényes ut- levéllel kell rendelkeznie. A kirándulás ren- dezősége szívesen vállalja az Európára ér- vényes utlevelek valabilizálását Palesztinára, valamint az angol vizum megszerzését. A valabilizálás ára 300.— lej; Az angol vizum díja és költsége orvosi bizonyítvánnyal együtt 700.— lej. Az angol vizum megszerzéséhez legalább hat hónapra érvényes utlevél és 42.000 lej készpénz vagy bankgarancia szükséges.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, március 5-én 1/2—1/2 óra kö- zött dr Horovitz László tart inspekción.

A zsidó operett és drámai társulat

erdélyi vendégszereplésének során

SIGHETEN

a Sala Gimnasticában megkezdte előadását.

A társulat primadonnája:

JENY SELTZER

a világhírű művésznő és énekesnő. Női tagok: S. Etinger, Lia Tefner, M. Wolfensohn, Genia Tefner, Fr. Schwartzmann, Anna Tefner. Férfi tagok: Jacob Jacobovics, S. Sidoff, S. Wolfensohn, M. Sterling, M. Zwith, W. Tefner, A. Schwartzmann és a kis Izl, kik valamennyien a zsidó színházaszás kitünőségei.

Művészeti vezető: JACOB JACOBOVICI.

Turavezető: Marcu Leibovici.

Színrekerül csütörtökön, március 5-én:

Papirene Kinder

A tökéletesség csúcspontjai az illatszer- gyártás művészetében, az 1935—36-os sze- zón nagy meglepetései az Uj

Les Créations „N. H. B.” készítmények.

Mindig újabbat és tökéletesebbet produ- kál az illatszeripar.

Ezek között a legújabbak és legtökélete- sebbek a Les Créations „N. H. B.”

Egyedüli forrás Romániában:

N. H. BALTHAZAR, str. Selari 7. BUCURESTI.

pénzügyminiszter takarékos ember és bi- zonyára a legolcsóbb megoldás mellett fog dönteni.

A City nem ellenzi a hadihiteleket. Nor- mális körülmények között a pénzemberek erősen békepártiak, de belátják, hogy most aincs más megoldás, mint „Safety first.”

A nehézipar természetesen nagyon he- lyesli a rendkívüli hadihiteleket, mert az új csatahajók, repülőgépek és ágyuk épi- tése nagyon sok olyan iparágat fog fel- lendíteni, amelyek eddig nem igen vehet- ték ki részüket abból az általános javu- lásból, amit a családi házak építése és az egyéb békés célokat szolgáló prosperitási hullám hozott magával.

Az angolok tudnak alkalmazkodni. Teg- nap még a világbékét úgy képzelték el, hogy mindenki leszerel. Miután ez nem sikerült, ők is fegyverkeznek. Van elég pénzük is hozzá. És akármilyen meggyő- ződéses pacifista is az angol átlagember, gondolkodás nélkül meg fogja szavazni a pénzt új adókra és új hadihitelekre, ha a kormány és az ellenzék szükségesnek tart- ják azokat.

Akiknek nincsenek támadó céljaik, azok- nak nincs mit félni az új angol hadikiadá- soktól. Az erős angol flotta nemcsak a brit birodalom, hanem az európai civilizá- ciónak támasza az egész világon. Az angol szárazföldi haderő és légiflotta csak másodrendű szerepet játszik a világ minden tájára kiterjedő birodalomban. Elképzel- hetetlen, hogy Anglia egyedül háboruba keveredjék egy európai nagyhatalommal. Az angol szárazföldi haderő csakugy, mint a légiflotta, arra vannak beállítva, hogy megvédjék a szigetországot egy váratlan támadástól. A tervbe vett hadihiteleket nem arra fogja felhasználni a Formány, hogy akár légiflottáját, akár hadseregét offenzív célok szolgálatába állítsa. Nincs tehát semmi ok arra, hogy a béke barátai az angol hadikölcsön miatt elkedvetlened- jenek.

Háromszázmillió font valóban nagy összeg. Azonban, ha figyelembe vesszük azt, hogy Anglia évenként 500 millió fon- tot költ népnevelési, egészségügyi és egyéb speciális célokra, akkor talán nagyobb nyugalommal fogadjuk a rendes és rend- kívülüli hadikiadásokról szóló, valóban iz- galmas távirati jelentéseket. Angliának van pénze a háborúra, van pénze a háboru megelőzésére, de mindenekelőtt van pénze olyan békés népies politikára, amelyet ha másutt is utánoznának, akkor bizonyára nem kellene annyi pénz a legközelebbi há- borúra vagy annak megelőzésére.

(H. J.)

Maniu a demokráciáról, a Harmadik Birodalomról és a békéről

Egy zárt körben tartott Maniu-beszéd gondolatmenete. Tíz fiatal cluji egyetemi tanár demonstratív belépése a nemzeti parasztpártba

Cluj, március 4. Néhány nappal ezelőtt Maniu Clujon tartózkodott és innen utazott el külföldi útjára, Bécsbe. Maniunak Clujon kevés ideje maradt politikára, mert idejének nagyrésztét utazásának előkészületei töltötték ki. Az Uj Kelet munkatársa rövid beszélgetést is folytatott Maniuvval, a volt miniszterelnök azonban nem volt hajlandó nyilatkozni utazásának céljairól.

Maniu itt-tartózkodásának idejére esett tíz fiatal cluji egyetemi tanárnak a nemzeti parasztpártba való belépése, amely ünnepélyes külsőségek között történt. A tíz fiatal tanár, akik méltán tekintethetők az erdélyi román ifjúság szellemi vezéreinek, a fasiszta veszedelem elleni tömörülés szempontjaitól vezetve léptek be a nemzeti parasztpártba. Ghita Dragos egyetemi tanár mutatta be a megjelenteknek a tíz intellektuelt, akiknek részéről Aurel Pampu tanársegéd mutatott rá arra, hogy mi vonzza az erdélyi fiatal generációt a nemzeti parasztpártba. A szónok az erdélyi ifjúság ideológiai és lelki struktúráját boncolgatta. A tíz intellektuel azért lépett a nemzeti parasztpártba, hogy a népi ideált szolgálja, hogy a román demokrácia fáradhatatlan harcossai legyenek egy szélesebb távlatú mozgalom keretében és végül azért, hogy nyilvánvaló példáját adják annak, miként gondolkozik a fiatal nemzedék, mely erkölcsileg elkötözöttnek érzi magát a román faluval szemben.

Vasile Munteanu a Dimineata kitűnő erdélyi szerkesztője megállapítja, hogy a gyűlés az egyetemi város szellemi elitjének hittétele volt. Az erdélyi ifjúság történelmi missziójának lelkiismerete szólalt meg és kialakult élő és konkrét megnyilatkozásban a tudomány emberének egész erkölcsi habitusa, mely értékeinek tudatában antifasiszta és antihitlerista.

Maniu Gyula nagypontosságú beszéde

A gyűlésen részt vett Maniu Gyula is. A volt miniszterelnök a tíz intellektuel befogadásának fontosságát jelentős értékű beszéddel pecsételte meg. Sajnos Maniu nem hatalmazta fel az újságírókat, hogy expozéját a nyilvánosság előtt ismertessék, mert ezt alkalmi megnyilatkozásnak tekintette és a beszédében érintett témákhoz csak, mint magánember szolt hozzá. Vasile Munteanu cikke nyomán azonban mégis közölni tudjuk Maniu beszédének gondolatmenetét. A kisebbségi kérdéstről szólva Maniu a következőket mondotta: — A magatartásunkból a következők, hogy nem gondolunk senkinek az üldözésére, hanem csak a dolgozó tömegek élet-nívójának emelésére.

Maniu és a Harmadik Birodalom

Az európai országok helyzetével is foglalkozott és Németországról a következőket mondta:

— Meg vagyok győződve róla, hogy egy-két éven belül Németországban nagy dolgok fognak történni. A dolgozó német népnek ma nincsen hitele, a pénznek nincs aranyfedezete, a nemzet pedig ugyyszólván éhezik.

— Mi történe velünk, ha mi is a Németország által követett utra tévednénk? Az ország megvalósulása annak az általános rokonszenvnek köszönhető, amelyet annakidején sikerült magunkra vonnunk. Kétség sem férhet hozzá, hogy azon az uton oda jutnánk vissza, ahol voltunk.

Ezután Maniu a belpolitikai helyzettel is foglalkozott és rövid eszmefuttatásban ismertette a demokráciának áldó hatását a román nép életében és a szerencsétlenséget, amelyet a szélső jobboldal hozhatna Romániára.

— Ami a belpolitikát illeti, engedjék megállapítanom, hogy mindent, amink van a demokráciának köszönhetünk. Az volt, ami megmentett bennünket a kétezer éves idegen uralomtól Erdélyben és Bánátban és a nyolcvan éves diktatura alól a régi királyságban. Ezeknek a diktatúráknak a következtében volt a román nép helyzete annyira szerencsétlen. Megriádvá kell látnunk, hogy a gyermekhalálozás méreteiért, a 85 százalékos alultápláltságért a

régi diktatúrák felelősek. A diktatúráknak köszönhetjük egész visszamaradottságunkat. A nemzeti parasztpárt őszinte híve a demokratikus gondolatoknak, melyek a legnagyobb államoknak, mint Anglia, Franciaország, Hollandia, Dánia, Norvégia és Svédországnak előrehaladását és hatalmi pozícióját teremtették meg. A többi pártok két könnyen megkülönböztethető kategóriába sorozhatók. Olyanok, amelyek nyílt diktatúrát akarnak és tagadják a demokráciát és olyanok, amelyek demokráta külszín mögött diktatórikus célokat takarnak. A diktatórikus rezsimet követik el a legtöbb igazságtalanságot. És ez természetesen is, hiszen a diktátor egy klikk segítségével kormányoz, anélkül, hogy a valódi egyéni értékeket felismerné.

— Rendkívül súlyos időköt élünk. Európában rendkívül súlyos dolgok történnek és a béke fenntartása ötven százalékban hazánktól függ. Mikor ezt mondom, a két-

SELECT MOZGÓ

Mai, kezdettel:

Fekete rózsák

főszerepekben: LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH

Műsoron kívül a legújabb hangos Fox híradó.

Előadások kezdete pontosan 3. 5. 7 és 9 órakor!

Királyok és pénzfejedelmek a montecarloi rulettasztalnál

Huszfrankos tétellel játszik a svéd király. Lord Rothermere bűvös száma és más események Montecarióban

Montecarlo, március 4. A francia Rivierán s így Montecarióban is rendkívül sok a külföldi az idén is, pezsgó éet uralkodik minde. Különösen sokan látogatják a játékasztalokat. Néhány érdekes intimitás a kaszinó életéről és néhány híres vendégéről:

A svéd király

A rulett és a baccarat egyik legszorgalmasabb látogatója a Rivierán üdülő Gusztáv svéd király. A kaszinó termeiben nem nagyon törődnek vele, éppen úgy játszik, mint a többi vendég. Ott a pénz a király, senki más. Egyszer hely hiányában nem tudott leülni az asztal mellé. Végre az egyik elenőrfelkelt, mert máshová hívták; Gusztáv svéd király az ő helyére ült le, egy magas székre. Küönös, hogy a svéd király mindössze 20 frankot szetonnal játszik. Soha nem tesz többet. Váltakozó szerencsével játszik, egyszer nyert, egyszer veszett. Arca mozdulatlan maradt, egyáltalában nem látszik, hogy nagyon izgulna.

Sir Basil Zacharov

Az egyik asztalnál egykedvűen ül egy szakállas bácsi. Nem tudtam, ki az. Nem is törődtem volna vele, ha egy magyar hölgy nem figyelmeztet rá: „Nézzé, ott van a világ leghíresebb fegyvergyárosa”. Sir Basil Zacharov volt. Mereven nézte a rulettet és úgy

látsozott, hogy mindennél a világon jobban érdekli. Elég magas tétellekben játszott. Nyert. Egész halom szeton állt előtte. Közülük egy becses szeton, amely 100.000 frankot ért.

A jelentéktelen ember

Egy nagyon jelentéktelen ember ült az egyik asztalnál. Olyan, akiről azt mondják, „ki sem nézné beöle az ember”. Átadta a helyét. Gondoltam bizonyára vesztett és már meguntam a játékot. Kiderült, hogy Franciaország egyik leggazdagabb embere. Nemrég az árvízkarosultaknak kétfélmillió frankot adott.

Lord Rothermere

Az angol sajtófejedelem, Lord Rothermere is Montecarióban tartózkodik. Figyeltem, mit játszik, hogyan játszik. Ott ült az asztalnál és minden alkalommal a 29-es számra tett. 29... 29... 29... Hiába tett, soha sem akart kijönni. Huszfrankos tétellel játszott. Már 9000 frankot vesztett, amikor valami megjegyzést tett a bankra. A tisztviselő udvariasan válaszolt és felhívta a „ord figyelmeztetésére, hogy talán ennél az asztalnál pechje van, próbálkozzon egy másiknál. A lord bólintott hogy a tisztviselőnek igaza lehet. Atment egy másik asztalhoz. Most már többen figyelték, mit fog csinálni. Megint csak a 29-es számra tett. Nyert!

Hodzsa Milán részletesen ismertette tervét a Duna-medence gazdasági megszervezésére a kisantant gazdasági tanácsában

Befejeződött a kisantant gazdasági tanácsának hetedik ülészaka. Ötven százalékkal emelkedett Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia kereskedelmi forgalma

Prága, március 4. (Rador). Tegnap befejezést nyert a kisantant gazdasági tanácsának hetedik ülészaka.

A záróülésen elsőnek Krofta csehszlovák külügyminiszter szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a tanács tevékenységének tulajdonítható a Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia közti kereskedelem 50 százalékos emelkedése. A kisantant főcélja a béke megszervezése és különösen a középeurópai államokkal való gazdasági kapcsolatok fokozása.

Ezután Hodzsa Milán miniszterelnök emelkedett szólásra, aki felvázolta saját tervét a Dunamedence gazdasági megszervezését illetőleg. A tervezet abból az elvből indul ki, hogy a megszervezésnek a jelenleg fennálló két csoportból, a kisantantból és a római egyezménynek aláíró államainak szövetségéből kell kiindulnia. Az illető országoknak konkrét közeledési alapot kell találniuk a két hatalmi csoport között, majd össze kell egyeztetniük terveiket a nagyhatalmak é dekeivel. Nem szükséges semmilyen egyezmény kötése egy harmadik féllel. Nem egy állam, hanem a kisantant együttesen kezdeményezi a köze-

ledést. A kisantant állandóan tájékoztatni fogja a nagyhatalmakat a munkálatairól. Ha a római egyezményeket aláíró államok is olyan kezdeményezésbe fognak, amely a dunai gazdasági együttműködésre vezetne, annál jobb esz. A kisantant és a római egyezményeket aláíró államok, Németország és a nagyhatalmak nélkül komoly gazdasági konszo idáció Közép-Európában nem lehetséges. A kisantant szempontjából semmi sem akadályozza meg Bulgáriát, hogy résztvegyen a gazdasági közeledésre szánt munkálatokban.

A kisantant által a középeurópai gazdasági közeledés érdekében hozandó tervezet elkészítésére kijelölt bizottság ma, március 5-én kezdi meg munkálatait.

Az együttműködési tervet és sorsorban központi szerv létesítésében állana, amely kimutatást fektetne fel a dunai medence államainak mezőgazdasági termeléslevegéről és annak lehetőségét tanulmányozná, hogy e feleleget Nyugat-Európában elhelyezhessék. Közép-Európa: Németország és Olaszország nem fogyaszthatja el ezt az egész felesleget

három héttel ezelőtt Genfben történt eseményekre gondolok, amikor Genfnek döntenie kellett, hogy megvalósítja-e, vagy sem a petróleum szankciókat Olaszország ellen. Románia nagy petróleum raktár. A tétel a következőképpen tehető fel:

A megkorlások megvalósítása vagy felfüggesztése Románia szavától függ. Egészen más lesz Európa arca, ha a megkorlásokot életbeléptetik. Következésképpen Románia a bíró szerepét játsza és ezt elismerik az összes államok. Csak hogy ezekben a nagy és döntőjelentőségű pillanatokban a nép akaratát kizárták a közéletből.

Ezek azok a részletek, amelyeket Maniu beszédéből közölhetünk. Beszédének további részében Maniu olyan kérdésekkel foglalkozott, amelyek egyrészt saját kívánóságára, másrészt a téma kényes természeténél fogva amugy sem láthatnának nyilvánlógot.

és így szükség van Nyugat-Európára is. A középeurópai konszolidáció Nyugat-Európa hasznára is lenne, mert Nyugat-Európa termékei ekként nagyobb mennyiségben lennének adhatók Közép-Európában. Ez a konszolidáció feltartóztathatja Közép-Európát a társadalmi válság lejtőjén és egyúttal a béke ügyét is szolgálja. A területi megszervezés kívánatos, mert minden jobbúlnak a regionális alapon kell európaivá válnia és nem fordítva.

Végül az egyes delegációk nevében Teodorescu, Krofta és Predic tartottak záróbeszédet.

A kiadott hivatalos közlemény rámutat arra, hogy a három állam között folyó évre csereprogramot dolgoztak ki. A vasúti közlekedés terén egyezmény jött létre, amely egyéges tarifákat léptet életbe Constanța és az Adria kikötői között egyrészt, másrészt Csehszlovákia fürdőhelyei között. Az együttműködés tért nyer a légi és dunai közlekedés terén is. A kisantant és a Balkán-szövetség postal uniója közti közeledés létrehozását követő munkálatakat folytatni fogják. A tanács legközelebbi ülészakát október 1-én tartja Bucarestben.

„Csempészbesugók” garázdálkodása a határszéeli városokban

A határzóna kiterjesztése révén súlyosan morleszállják a határszéeli városok kereskedőit.

Satmar, március 4. A határzóna kiterjesztésével egyidejűleg Satmare és Baiamare környékén felütötte fejét a denunciansok hada. A „csempészbesugók” közvetítésével a hatóságok állandóan molesztálják a kereskedőket s az amugyis nehézségekkel küzdő kereskedőiket ezáltal csaknem teljesen megbénítják. A szerencsétlen kereskedő, akinek emberfeletti küzdelmet kell folytatnia a létért, ezzel a láthatatlan ellenséggel nem képes felvenni a harcot, mert azt sem tudja, meről fenyegeti a veszedelem s hogyan védekezzen a névtelen denunciansok hadserege ellen.

A denuncialis jó üzletnek bizonyult itt, a hármas határon. Ha tíz eset közül csak egy sikerül, hosszú időre biztosítja a besugók megéhetését. Az igaz, hogy az utóbbi időben a csempészet nem virágzik, a cseh korona magas árfolyama miatt nem üzlet többé. A denunciansok azonban ezt nem akarják észrevenni s egyre több ártatlan kereskedőt hurocolnak meg, amíg végre sikerül egy csempészt fogni. Nem mulik el nap anélkül, hogy valamelyik kereskedő üzletét le ne pecsételjék, fel ne forgassák, házkutatást ne tartssanak valahol. S legutóbbzor előfordul az vásári napon, amikor talán egy kis forgalom volna az üzletben. Hirtelen megjelenik a hatóság és elkezdik a kutatást — csempészáru után. A közönség hanyat-homok menekül az üzletből s akár kiderül a kereskedő ártatlansága, akár nem — visszacsalogatni nagyon nehéz a vásárlókat, akik nem szeretik a hatóság kellemetlenkedését...

A hatóságoknak mindenütt joga van átkutatni a kereskedők áruját a kiszélesített határzónán belül, így országuton, a város uccáin bárhol megállíthatják az árut szállító kocsit s a hosszadalmas tortúrának az az eredménye ilyenkor, hogy az áru elkésik a vasutról vagy ha a kereskedő vásárra igyekszik, a vásár már régen lezajlott, amire az árut tovább szállíthatja. Ezek a denuncialis alapján végzett kutatások egzisztenciálisan fenyegetik tehát Satmar és Baiamare egész környékének kereskedőit. A kereskedők végső elkésérésükben most már a kormányhoz fordulnak, hogy szüntessék be ezeket a lehetetlen állapotokat, hiszen a kereskedősztyál az ország egyik legjobb adófizető sztyála s ha létezését hatósági molesztálásokkal megghusítják, a társadalmi legjobb adófizető polgárait pusztítják el.

SPORT

A Nemzeti Bajnokság bizottsága péntekre halasztotta az U-Venus mérkőzés tárgyalását

Ferdítesekkel operál a Venus a vasárnapi botrány ügyében.

Bucuresti, március 4. A Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnapi ülésén vette tárgyalás alá a vasárnapi Universitatea-Venus mérkőzésen a Venus által provokált botrány ügyét. Az ülésen a Venus teljes vezetősége, a csapat játékosai és Eladescu alelnök vettek részt. Eladescu ügyvéd a hamis beállítások egész sorával igyekezett kimutatni, hogy a botrányt nem a Venus magatartása okozta, majd kérte a mérkőzés újrajátszásának elrendelését. A bizottság a bírói jelentés kiegészítését határozta el, amelynek befejezéséig nem dönt az ügyben. Döntés péntekre várható. Érdekes egyébként, hogy az Eladescu ur zsoldjában álló bucaresti lapok egészen fantasztikus, elejétől végig meghamisított formában tállalják fel a vasárnapi cuji botrányt és igyekeznek azt úgy beállítani, mint amelyet az Universitatea provokált. Ezek között a lapok között van a Curentul, O. dinea, stb.

Ujabb, hivatalos forrásból nyert értesüléseink szerint a három órát tartó ülés során kihallgatták a Venus részéről Eladescu alelnököt, Al. Paximadet és Păduraru törvényeségi elnököt, Albu, Ba. Bulescu, Petea Vălcov és Eisenbeiser játékosokat, továbbá az U részéről Adam Popa alelnököt és Manisalian megbízottat. Utóbbiak kérték a 2:1-es eredmény igazolását. A bizottság úgy döntött, hogy pénteki ülésére beidézi Pálffy Gyula bírót és dr. Buteanut, az U elnökét.

Az Unirea Tricolor-NAC mérkőzés bírói és szövetségi kiküldötti jelentése alapján Florea Nicolae (Un. Tric.) és Juhász NAC játékosokat az ellenfél bántalmazása miatt 15-15 napi felfüggesztésre ítélték. Az Unirea Tricolor nem nyugodott bele az ítéletbe.

Vasárnap a Haggibbor gyermek-törversenye

Cluj, március 4. (Az Uj Kelet tud.) Jelen-tettük már, hogy a Haggibbor az utánpótlás kedvének fokozásáért versenybe szálltja a 15 éven aluli gyermekeket. Pedagógiai szempontból a verseny érdekes látvány lesz. Ismeretes, hogy a vivás guggoló helyzete és az abban történő mozgás rendkívül rugalmassá teszi a gyermeket, de batorítja és önértetést is fejleszt a kis fegyver, amelyvel szur és védeni tanul meg.

A versenyt a Mózes Jenő-féle vívóteremben (Calea M. Foch 10, I. em.) bonyolítja le a Haggibbor: délelőtt 11 órai kezdettel. Nevezési díj személyenként 20 lej. Nevezéseket a helyszínen is fogadják. A verseny első öt helyezettje számára a Stadion, Arena, Schuster Emil és Tacámul-Benedek cégek ajánlottak fel szép plaketteket és érmeket. Tekintettel a verseny propaganda jellegére, a rendezőség belépődíjakat nem szed, arra minden érdeklődőt szívesen lát.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi programja:

Bucurestiben Unirea Tricolor-Kimzsi, bíró Theil Sighisoara.

Aradon Gloria-NAC, bíró dr. Tunea Caransebes.

Clujon Viktoria-Juventus, bíró Vuia főhadnagy.

Oradean Crisana-CFR, bíró dr. Ciurel Cluj. Timisoaran Ripensia-Universitatea, bíró Pálffy, Arad.

A H TELI MAKKABIADAN, amely az elmúlt napokban nyert lebonyolítást Besztercebányán, a romániai zsidó sportolók közül a 18 km-es síversenyben a bucaresti Cotter 23-ik, a cernauti Maurer 22-ik lett. A 7 km hőgysversenyben két cernauti hölgy ért el helyezést: Nussenbaum 9-ik, Altheim 12-ik lett.

Sportcsarnok épül Bucurestiben. A fővárosi sportcsarnok ügye kedvező mederben van. Az a belga vállalkozó, aki az építkezést elvállalná, legfeljebb 6000 embert befogadó csarnókat javasol. Naum Ionescu, a terv készítője megbízást kapott jelentéstételre és arra, hogy szükség esetén keressen fel hasonló külföldi intézményeket.

Törökország mégis résztvesz a Balkánidán? A Gazeta Sporturilor szerint Törökország biztosan résztvesz a Balkánidán. Davila ezredes, a válogatóbizottság elnöke már elő is készítette a válogatásnál számbajelölhető játékosok kellő előkészítésének programját.

Burdán, a Venus volt kapuvédje, akit ki-sebbségi mivolta miatt bocsátott el a bucu-

resti egyesület, a cluji Viktoria játékosai lett. Burdán Károly a legközelebbi mérkőzésen már védeni fogja a Viktoria kapuját.

A targonmuresi Makkabi álarcos bálja. Tu. dosítónk jelenti: A targonmuresi Makkabi március 7-én, szombaton este purimi álarcosbált rendez. A bál jövedelme felerészben a Kfar Hamakkabi alapra megy. A Makkabi purimi rendezvényének erkölcsi és anyagi sikere biztosítva van.

A debreceni Bocskai Palesztinába megy. A husvéti ünnepeket a debreceni Bocskai csapata Palesztinában fogja töteni. A csapat

Tel-Avivban és más vidéki városokban összesen hat meccset játszik kitűnő anyagi feltételek mellett. A mérkőzéseket a palesztinai labdarúgószövetség rendezi.

A teniszben is lehet pingpongozni. Helen Wils-Moody, a tenisz többszörös világbajnoknője kísérletet tett arra, hogy hányszor lehet megszokás nélkül ide-oda útni a teniszlabdát a pályán. Edzőjével felállt és elkezdett ütögetni. 3000-né abbahagyták, de rögtön utána kijelentették, hogy 5000-ig még elütögettek volna. Egy órát vett igénybe a kísérlet.

KÖZGAZDASÁG

Ausztria a Romániába irányuló fonalkivitel kontingentálásával fenyegetődik

A most folyamatban lévő osztrák-román külkereskedelmi tárgyalások meglehetősen sok ellentétet vetettek felszínre. A román megbízottak természetesen szigorúan kitartanak a kormány és a Banca Nationala oma törekvése mellett, hogy lehetőleg minél több szabad devizához jussanak a romániai exportcikkek értékesítése révén. Így a román kormány azt követeli, hogy az Ausztriába irányuló petróleum- és petróleumtermékek ellenében magasabb devizakvótát biztosítsanak részére.

Az osztrák álláspont ezzel szemben oda irányul, hogy Ausztria a fonalexport révén legalább oly értékes és deviza-jellegű árut szállít Romániának, mint a benzín és

petróleum. Így a Romániába szállított fonalak értéke az elmúlt évben 25 millió sillingre rug, melynek háromnegyedrészével a nyersanyag felhasznált pamut van megfizetve, már pedig a pamut devizaértékű exportcikket képez. Az osztrák kormány szerint abban az esetben, ha Románia továbbra is kitart a szabaddevizára vonatkozó követelése mellett és nem csökkenti a petróleumtermékekre kirótt külön exportilletéket, amely jelentékenyen megdrágítja ezt az árut, Ausztria kénytelen lesz a maga részéről a Romániába irányuló pamutfonalkivitel kontingentálni, illetve szűkebb korlátok közé vonni.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

F. V. Az adózatlan szeszszel való manipulációk most sem szűnnek. Igazolása ennek az a tény, hogy a pénzügyi gárda nemrégiben fedezett fel egy 3500 literes adózatlan pálinkaküldeményt, amelyet éppen Satumarara akartak szállítani.

Timisoarai előfizető. A kérdezett ügy, amelyről röviden már e lap hasábjain is beszámoltunk, a következő: Egy terménykereskedő beperelte a cluji járásbírósg előtt egyik vevőjét és a perben a közöttük kikötött Lloyd-szokványokra hivatkozott. A vevő ez ellen kifogást emelt és arra hivatkozott, hogy mivel a Lloyd-bírósg bíróság megszűnt, illetve működését nem engedélyezték, jogérvényesen a Lloyd-szokványok sem köthetők ki, illetve ha mégis kikötötték ezeket, ez a megállapodás érvénytelen. A cluji járásbírósg első fokon el is fogadta az alperes érvelését, fellebbezés folytán azonban a cluji törvényszék úgy döntött, hogy a Lloyd-szokványok igenis jogérvényesen kiköthetők a felek

között. Ezeknek a szokványoknak a jogérvényessége így esetekben nem függ a Lloyd-bírósg helyzetétől. Tehát a Lloyd-szokványokat, amelyek igen meghonosodtak Erdélyben, a jövőben is lehet alkalmazni.

P. R. Ha úgy áll az ügy, amint Ön írja, követelhet erkölcsi kártérítést volt alkalmazottjától. Nemrégiben hasonló eset volt a cluji munkabírósg előtt is. Egy tisztviselő otthagya munkahelyét, mivel kedvezőbb feltételekkel egy másik alkalmazható magához hívta. Uj munkahelyét azonban pár hét múlva, önhibáján kívül el kellett hagynia, mire a felmondási időre járó követelésén kívül pert indított erkölcsi kártérítés címén új munkaadója ellen. A munkabírósg az alkalmazottnak hatheti felmondást állapított meg és egyben elmarasztalta a munkaadót hathavi fizetésnek megfelelő kártérítésben is.

M. N. Satumare. Sz. G. cluji textilkereskedő kényszeregyezési ügyében az egyik csehszlovákiai hitelező, akinek követelése cseh koronában állott fenn, azt kérte, hogy

A követelések verifikálásánál a cseh koronát 7.20 lejese magánkurzuson számítsák át lejre. A delegált bíró azonban úgy döntött, hogy a hitelezőnek csak a hivatalos kurzuson, a 38 százalékos valutafelár mellett való átszámításhoz van joga. A hitelező ezt a döntést megfellebbezte, azonban a törvényszék tanácsa a delegált bíró álláspontját tette magáévá.

Tg-Muresi kereskedő. A végkiarúsítások kérdésében teljesen rendezetlen helyzet uralkodik. Az utóbbi időben több esetben előfordult, hogy egyes erdélyi városokban oly végkiarúsításokat rendeztek, amelyek ténylegesen kimerítik a tisztességtelen verseny fogalmát. Ezek ellen a kiarúsítások ellen megpróbáltak az érdekeltektől szakkmai kereskedők tiltakozni, azonban igen gyöngye eredménnyel. Az 1884 évi volt magyar ipartörvény ugyanis, amely Erdélyben részben még ma is érvényben van, felhatalmazta az iparhatóságokat és a városi tanácsokat arra, hogy indokolt esetekben a tisztességtelen verseny megállításánál pénzbírságot rójon ki. Az új közgazdasági törvény azonban megvonta a bírságok jogát az iparhatóságoktól és a városi tanácsoktól. Emiatt sem a jogtalan végkiarúsítások, sem a tisztességtelen verseny ellen való fellépésre megfelelő eszköz nincsen.

K. K., Brasov. Ugy tudjuk, hogy mostanában éppen Brasovban alakult meg külföldi mintára egy új Treuhand-vállalat, a Kronstaedter Sparkassa égisze alatt. Szíveskedjék tehát a közelebről ott érdeklődni.

B. A. Erre néve már közzöltünk egy részletes értesítést. Kívánságára megismételjük: A vámolásnál a számlák értéke után két ezrelékes bélyegilleték fizetendő, mely illeték kiszámításánál több vámhivatal nem vette tekintetbe a valutafelárakat. A pénzügyminisztérium erre rendeletet adott ki, mely szerint a számlák ellenértékének kiszámításánál a valutafelár is figyelembe veendő és hozzászámítandó a számla értékéhez és ez után fizetendő az illeték.

Kényszeregyezséget kért Itzkovits Miklós, satmari divatruháza. Satumareről jelentik: Itzkovits Miklós, satmari divatrukereskedő kényszeregyezséget kért vállalata ellen. A kényszeregyezési kérelmet ma nyújtotta be a törvényszékhez. Az Itzkovits-cég passzívja 598 ezer 695 lej, míg az aktívja 425 ezer 236 lej mutat. A cég 40 százalékos kényszeregyezséget ajánl öt évi időtartamra hitelezőinek. A járásbírósg április 3-ra tüzte ki a hitelezők tanácskozását, addig is felügyelőkké kinevezték Fried Imre, Harag Zsigmond és Moskovits Zoltán kereskedőket. Érdekes megemlíteni, hogy az Itzkovits Testvérek cég már néhány évvel ezelőt csődöt kért ömaga ellen.

Felfüggesztik az aranykiviteli tilalmat. A bányatörvény 81 szakasza szerint csak a Banca Nationalának van joga bányaranyat vásárolni és megtiltja a termelőknek, hogy aranyat skár a belföldi szabad kereskedelembe, akár a külföldön értékesítsék. A kormány ezt a törvényszakaszt most módosítja olyképpen, hogy az iparügyi és kereskedelemi minisztérium felhatalmazást kap, hogy minisztertanácsi jegyzőkönyvben megállapított feltételek mellett, az aranykiviteli tilalmat felfüggeszse. A törvénymódosításnak az a célja, hogy a külföldi, főleg angol magántőkének lehetővé tegye a romániai aranybányászban való érdekeltésvállalását, amelyet ez a tőke az aranytilalmi rendelkezés felfüggesztéséhez köt.

Svéd négykor

A boldog béke A liberális

Svédországban a szaka január 10-én zisus végéig tart. A ország nagy érdekelt. Azon a héten, amely megnyitását követi, elé terjeszti költség előt a javaslatot a hoz tennék át, alap kiterjed a kormány másnyserien minde nincs összefüggésbe napig tart a vi'aa politikai élet irányá denekelőt a megtor kormány az alkotn ban a Riksdag meg életbe, kellett nagy azonkvil az 1933 sági" politika meg Riksdagnak, amely időt, hogy megállap eredményeit. Megvit védelem megszerve vonböző pártok élén vitában, amely a "n beri választás előtt.

A statisztikai kir az ország gazdaság következtet be és a gazdasági fellend sének eredménye. államkölcösörök: ez politika a válság ide ciáldemokraták. A v a polgári sajó orgá ményen vannak: sok landosabb oymódon asági depressziót, s sokat, szigoruan eg ségvetés. A teljesz zonyitékul szolgálak landók ezzel a poli arra az esetre, ha a tadják a beruházásó éppen ezzel vádolja, konzervatívek a nép ják a kormány po tét sem helyeslik. A földművelés terü kintélyes befolyásra vonal a válságot l tiak" és a többiek e ellenzék mindeneke kozik, hogy a mai a magántermelést e erre azt válaszolja, levő munkanélkülise ruházásokat. Az el ez a svéd „new-deal hatását éreztse a kivételes gazdasági tői azt állítják, hogy diteni a gazdasági é nem dől el ez a vi esetre befolyásolja.

Késégkívül foz nek a Riksdag vitái védelem megszerve nak meg. Ez a t után, legujjabban ny és katonai bizottság, dináv állammal egy amelyek a legfgyve nép élénken és akti közli együttműködé Bali államokban b tozások által, mely néve, telve optimi kötelessége ezzel a világnak. Tíz év már elhamarkodott zszavazatot, mert áll zvetvédelem megerő napról-napra helye oldal a németország győzelmében saját ellenérvét látja; m indult:an figyelik.

Az ország elyber lem megszervezését korlati téren a kü syok. A bizottság,

Palestine Maritime Lloyd

(egyedüli hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.)

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:			
Har Carmel	március 12	Har Carmel	április 16
Har Zion	március 19	Har Zion	április 22
Har Carmel	március 29	Har Carmel	május 3
Har Zion	április 5		

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

mint a Dr. A. Mibasham vezetése alatt álló

„Kedem” utazási iroda

erdélyi és banái vezérképviseleténél.

Tebeszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigynökség szolgálat felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcm: Bercovi

Svédország évenként száz-negyvennyolcmillió svéd koronát akar fegyverkezésre költeni

A boldog béke és a gazdasági jólét országa nagy légihaderőt szervez. A liberális gazdaságpolitika vezette ki Svédországot a válságból

Stockholm, február. Svédországban a Riksdag, a parlament ülészeke január 10-én kezdődik és általában június végéig tart. Az első perctől kezdve az ország nagy érdeklődéssel figyeli munkáját. Azon a héten, amely a Riksdag ünnepélyes megnyitását követi, a kormány a kamarák elé terjeszti költségvetési javaslatát és mielőtt a javaslatot az adminisztratív irodákhoz tennék át, alaposan megvitatják. A vita kiterjed a kormány politikájára és hagyományosan minden fontos kérdésre, amely nincs összefüggésben a költségvetéssel. Két napig tart a vita, amely rávilágít az aktuális politikai élet irányaira és problémáira. Mindenekelőtt a megtörások politikája, melyet a kormány az alkotmány betűjével összhangban a Riksdag meghatalmása nélkül léptetett életbe, keltezt nagy élményeket a vita során, azonkívül az 1933 óta folytatott „tervezettség” politika megvitatása adott munkát a Riksdagnak, amely elérkezettnek látta az időt, hogy megállapítsa ennek a politikának eredményeit. Megvitatja a Riksdag a nemzetvédelem megszervezésének tervét is. A különböző pártok élénken részt vettek abban a vitában, amely a „második kamara” szeptemberi választás előtt zajlott le.

A svéd fellendülés titka. A statisztikai kimutatások igazolják, hogy az ország gazdasági életében jelentős javulás következett be és a kormány az állítja, hogy a gazdasági fellendülés a kormány közbeavatkozásának eredménye. Nagy közmunkák, nagy államkölcsönök: ez az egyetlen egészséges politika a válság idején! — mondták a szociáldemokraták. A választók nagy tömegei és a polgári sajtó orgánjai ugyanezen a véleményen vannak: sokkal kockázatosabb és kalandosabb újmódon gyógyítani meg a gazdasági depressziót, hogy csökkentsék a kiadásokat, szigorúan egyensúlyban tarva a költségvetést. A terjeszkedő államok kísérletei bizonyítékul szolgálnak számukra. De nem hajlandók ezzel a politikai móddal egyetérteni arra az esetre, ha a fellendülés idején is folytatják a beruházásokat. Jelenleg a néppárt éppen ezzel vádolja a szociáldemokratákat. A konzervatívok a néppárt mellett állva, támadják a kormány politikáját, melynek elméletét sem helyeslik. Meg kell jegyeznünk, hogy a földművelés területén a jobboldal elég tekintélyes befolyásra tett szert. De a határvonal a válságot leküzdő „beavatkozó pártok” és a többiek között nem elég tisztá. Az ellenzék mindenképp arra a tényre hivatkozik, hogy a mai helyzetben a közmunkák a magántermelést akadályozzák. A kormány erre azt válaszolja, hogy a még ma is megévő munkanélküliség követeli az újabb beruházásokat. Az ellenzék véleménye szerint ez a svéd „new-deal” megkészt ahhoz, hogy hatásait éreztesse a válság terén, viszont a kivételes gazdasági intézkedések életbe lépését azt állítják, hogy ilyen módon sikerült fellendíteni a gazdasági életet. A választások előtt nem dől el ez a vita, amely azonban minden esetre befolyásolja a választások eredményét.

A fegyverkezés Késéskülv fontos következményei lesznek a Riksdag vitáinak, amelyek a nemzetvédelem megszervezésének tervéről indulnak meg. Ezt a tervet az öt év munkája után, legújabbban nyújtotta be egy parlamenti és katonai bizottság. Svédország a többi skandináv állammal együtt az elsők között volt, amelyek a lefegyverzés útjára léptek. A svéd nép élénken és aktívan érdeklődve a nemzetközi együttműködés iránt, megnyugtatta a Bali államokban bekövetkezett politikai változások által, melyek kedvezőek voltak részére, illetve optimizmussal, úgy érezte, hogy kötelessége ezzel a szép példával szolgálni a világnak. Tíz év után ezt a példaadást ma már elhamarkodottnak tartják, a lefegyverzés meghiusult. A politikai és a katonai viszonyok már nem olyanok, mint voltak. Az ország konzervatívjai azáltal szereztek több bizalmat, mert állandóan sürgették a nemzetvédelem megerősítését és ez a kivánság napról-napra helyesebbnek bizonyult. A baloldali a nemzetközi nemzeti szocializmus győzelmében saját tegnapi kezdeményezése ellenérvét látja; mások a maguk részéről jóindulattal figyelik a német eseményeket.

Az ország elvben egységes a nemzetvédelem megszervezésének kérdésében, de gyakorlati téren a különbségek még elég nagyok. A bizottság, amely a tervezet kidolgo-

zását végezte, jelentésében olyan szervezetet javasol, amely évenként 148 millió koronát kerül. A hadsereg két hadtestből állana, melyek hat hadosztályt foglalnak magukban, továbbá egy könnyű dandárból és különleges csapattehetőkből, így tankcsapatokból. A tisztek száma 1686-ról 2112-re, az altisztek 1030-ról 1375-re emelkednek. A szolgálati idő a gyalogságnál 140 napról 175 napra, a tüzérségnél és a lovasságnál 200 napra nőne. A léghajókat tüzérség két ezredre és egy erődülönitményre osztana. A légi hadsereg 21 légi hadosztályból állana és 257 hadigép, 80 kiképző repülőgép és bizonyos számú régi típusú repülőgép felett rendelkezne. A légi fegyvernem katonái között 225 tiszt, 175 altiszt és 1020 közlegény volna. A szolgálati idő 210 napra terjedne.

Ami a haditengerészetet illeti, a bizottság nem nagy súlyt helyez a páncélos cirkálóokra, amennyiben ezek kiüregednének, hanem in-

A SZÉKREKEDÉS számtalan súlyos

bajnak lehet az okozója!

Ne hagyja magát becsapni! Ha Koprolt kér, nézze meg a csomagolást: minden csokoládé - pasztillán, minden dobozon rajta áll a Koprolnév.

Vezetéknység, tejfájás, levertség, idegesség, fáradtság, emésztési zavarok, amelyeknek okát igen gyakran a székrekedésben kell keresni. A szervezetben felgyülemlett rothadó anyagok mérgeket termelnek, amelyek felszívódnak és zavarokat okoznak. Előzze meg e zavarokat: mielőtt észreveszi, hogy székrekedése van, szedjen azonnal megbízható, enyhe hatású hashajtót. Erre a célra a KOPROL felel meg, egy kellemes ízű csokoládépasztilla, amelyet mindenki szívesen szed.

KOPROL

AZ IDEÁLIS HASHAJTÓ.

kább könnyű egységek: a torpedóvadász-hajók, a tengeralattjárók és a hadirepülőgépek együttműködését tartja fontosnak.

Javasolja végül a bizottság, hogy a katonai szolgálat kötelezettségét a 42 éves korhatár helyett terjesszék ki minden fegyverképes állampolgárra 45 évig.

A szociáldemokraták egyik töredéke azt indítványozta a bizottságban, hogy a kiadásokat évi 117 millió koronában szabják meg csupán. Hat hónapi vita után a szociáldemokrata párt végre beleegyezett abba, hogy 135 millió legyen ez az összeg. Az agráriusok ezt kevesiük. Már eddig is nagy áldozatokat hoz-

tak, hogy koalícióban maradhassanak a kormánypárttal, de ezen a ponton hajthatatlanok és elhatározásuk fontos következményekkel járhatna egy parlamenti életben, mint a választások során. A néppárt általában a nemzetvédelem megerősítésének szolgálatában áll.

A Riksdag ülésének végén ezek a problémák megoldódnak. Az elkövetkező eseményeknek és vitáknak nagy jelentőségük van Svédország politikai jövője szempontjából és talán olyan eredményeket hoznak, amelyek Európa többi országát is közelről érdeklik.

Torsten Brandel

Viharosnak ígérkezik a kamaramai ülése

A nemzeti parasztpárt ki fogja felteni, hogy a néppárttal való kartell ellenére is elítéli a kommunizmust

Bucuresti, március 4. A Curentul szerint a kamara ülése viharos lesz: Dr. Lupu ad választ Gogának. A kormány egyébként széleskörű óvintézkedéseket tett a rend fenntartása érdekében. Inciut belügyminiszter válaszolni fog az interpellációknak, és mindazokra a kérdésekre, amelyekre a választásokkal kapcsolatban a kormányhoz közvetlen, vagy közvetett uton intéztek. A nemzeti parasztpártiak szerint a nyilatkozatok hozzá fognak járulni a politikai élet részbeni tisztázásához. A nemzeti parasz-

pártiak rá fognak mutatni, miben álltak bizonyos szervezettel kötött-kartellek, kiemelve, hogy a párt miért nem kötött kompromisszumot a kormánnyal. A nemzeti parasztpárt képviselői elítélően fognak nyilatkozni a kommunizmusról és a törvénytelen politikai mozgalmakról. Lupu interpellációjához csatlakozni fognak Radu Lascu a georgisták és Radian, az agráriusok részéről, akik szintén ki fogják fejtetni álláspontjukat a mehedintimegyei választásokról.

Ma! csütörtökön Ma! az Ujságíróklubban Fekete Mihály konferánsza

az erdélyi színész élete a 20-ik században. Érdekes, tanulságos csevegés.

Hét kisebbségi fiatalember bonyolult vesztegetési pere a cluji hadbíróóság előtt

A vádlottak azt állítják, hogy ázsánprovokátornek estek áldozatuk

Cluj, március 4. (Az Uj Kelet tud.) Nemrég beszámolt az Uj Kelet arról a bonyolult perről, amelynek hét kisebbségi fiatalember a vádlottja, akik 1934-ben a sebesalbai 15-ös huszárkhoz voltak beosztva katonai szolgálatra. A hét fiatalember — mint előbbi tudósításunkban jelentettük — behívót kapott ezredtől az öszi manőverekre. Ezen a manőveren azonban, mint az előbbi tárgyaláson kiderült, nagyobb részt betegség miatt nem jelentek meg, amiért az ezred fegyelmi tanácsa elé utalták őket. Meg is jelentek Sebes-Alban a fegyelmi tanács összehívásának napján. Elbeszélésük szerint találkoztak véletlenül Nathan Israel ottani vendégülössel, aki felajánlotta nekik, hogy bizonyos összeg ellenében összeköttetést tud találni a fegyelmi tanács két tagjával.

A pénz, mintegy haterz lejt, átadták Nathan Israelnek, aki elközvetítette azt a

fegyelmi tanács tagjának Theodorescu kapitánynak, aki azonban a pénzt lefoglaltatta és megvesztegetésért eljárást indított a fiatalemberek ellen. Időközben azonban — vallják a fiatalemberek — egy Crineta nevű főhadnagy a fegyelmi tanácsból összeköttetésbe lépett velük. A főhadnaggyal folytatott beszélgetés után olyan vallomást adtak az ezrednél, hogy Mihailescu őrnagyot akarták megvesztegetni.

Az ügy így kibogozhatatlanul bonyolulttá gabalyodott. Mihailescu őrnagy ellen a cluji hadbíróóságon eljárást indítottak vesztegetés elfogadása címén, Nathan Israel civil ügye az albaiuljai törvényszékhez került, ahol még tart a vizsgálat az ügyben, míg a hét fiatalembert előbb, mint tanult idézték be a Mihailescu őrnagy ellen folytatott vizsgálat idején, majd felettes megsértés címén eljárást indított elle-

nük is a cluji hadbíróóság, mert a sebesalbai huszárezrednél olyan nyilatkozatot tettek, hogy meg akarták vesztegetni Mihailescu őrnagyot.

Még az elmúlt tárgyaláson kihalgatták a hét fiatalembert, akik egyöntetűen azt vallották, hogy nem volt szándékukban megvesztegetni, sem Mihailescu őrnagyot, sem Theodorescu kapitányt, hanem Nathan Israel beugratásának estek áldozatúul. A hadbíróóság több tanult is kihalgattak az elmúlt tárgyaláson, köztük Crineta főhadnaggyot is Sebes-Albáról, akire vonatkozóan azt állították a vádlottak, hogy az ő felszólítására tettek olyan nyilatkozatot, hogy Mihailescu meg akarták vesztegetni. Az egyik vádlott például határozottan állította, hogy egy sebesalbai étteremben a főhadnaggyhoz küldte a vendéglős lányát, hogy beszélni akar vele. A főhadnaggy viszont úgy vallott, hogy a fiatalember szölitotta meg őt a vendéglős leányának közvetítésével.

A hadbíróóság ezért szükségesnek látta a vendéglős leányának és Nathan Israelnek kihallgatását és ezért az új tanult beidézésé végett tegnap folytatták a már egyszer elkezdett tárgyalást.

A tegnapi tárgyalás megnyitására dr. Klein Miksa védő emelkedett szólásra és a hadbíróóság elé terjesztette pergátló kifogásait, amely szerint a Mihailescu-ügy szoros összefüggésben van ezzel az ügyvel és az őrnagy ügyének tárgyalásáig függeszték fel ezt a tárgyalást, továbbá, hogy a katonai bíróság nem illetékes a per tárgyalására, mert a történet idején a fiatalemberek civilek voltak, tehát ügyük polgári bíróság elé tartozik és végül, hogy Nathan Israel ellen az albaiuljai törvényszéken eljárás folyik vesztegetésért, ahol a mai per vádlottait, mint bünszegédi bűnrészeseket vád alá helyezik. Az időközben megérkezett dr. Mircea Georgescu csatlakozik dr. Klein Miksa pergátló kifogásaihoz. Maniu ügyész kéri a kifogások visszautasítását. A bíróság hosszabb tanácskozás után visszutasítja a pergátló kifogásokat és elrendeli a tárgyalás megkezdését. A tárgyalásra megérkeztek a beidézett új tanult is. Elsőnek kihallgatták ismét a vádlottakat, akik ezen a tárgyaláson is tagadták, hogy akár a kapitányt, akár a főhadnaggyot meg akarták volna vesztegetni.

Egy óraker az elnök felfüggeszti a tárgyalást, amelyet csütörtök reggel kilenc órára halaszt.

— Ma tárgyalják a chisinăul hadbíróóságon Constantinescu-Iasi perét. Bucurestiből je-e-ntik: A chisinăul hadbíróóság előtt ma veszi kezdetét Constantinescu-Iasi professzor pere, akit antifasiszta tevékenységével vádolnak. A hadbíróóságra az ország minden részéből az aláírások tizezereivel ellátott kérvények érkeztek, amelyek a vád eljlesztését kérik.

עבט פראג
פונקטיווער
פראג
פונקטיווער

fikálásánál a cseh kongresszuson számszámok bírói azonban egy döntések csak a hivatalos alkalos valutafelár melshoz van joga. A hite megfellebbezte, azonban asa a delegált bíró ágává.

kedő. A végkiarúsita- esen rendezetlen hely- többi időben több eset- egyes erdélyi váro- sításokat rendeztek, n kimerítik a tisztes- ogalmát. Ezek ellen a megpróbálták az érde- kedők tiltakozni, azon- eredménnyel. Az 1894 ipartörvény ugyanis, eszben még ma is ér- atalmazta az iparható- tanácsokat arra, hogy a tisztességtelen ver- nál pénzbírságot rójjon atási törvény azonban olás jogát az iparható- sít tanácsoktól. Emiatt gykiarúsítások, sem a egy ellen való fellépés- nincsen.

gy tudjuk, hogy mosta- vben alakult meg kül- j Treuhand-vállalat, a assa égisze alatt. Szi- közelebből ott érde- k-

é már közöltünk egy Kivánságára megismé- Al a számlák értéke pélyegilleték fizetendő, tásánál több vámhiva- etbe a valutafelárakat. tum erre rendeletet Al a számlák ellenérté- Al a valutafelár is fi- és hozzászámítandó a ez után fizetendő az kért Izkovits Mik- háza. Salumareről je- és, sátmari divatáru- vesztését kért: vállalata vesztését kérelmet ma vszékhez. Az Izkovits- er 695 lej, míg az akun- ut. A cég 40 száza- get ajánl öt évi időtar- A járásbíróóság április ok tanácskozását, addig ttek Fried Imre, Harag s Zoltán kereskedőket- hogy az Izkovits Test- ty évvel ezelőt csődöt

anykivitelit tilalmat. A saza szerint csak a Ban- joga bányaaranyat: vá- termelőknek, hogy az el szabad kereskedelem- rterkesítsék. A kormány most módosítja oly- ügyi és kereskedelmi ziszt káp, hogy mi- önyvben megállapított, anykivitelit tilalmat- nymódosításnak az a főleg angol magántó- a romániai aranytányá- ségvállalását, amelyet lmi rendelkezés felfüg-

Sir Herbert Samuel és Társai

Elindult 3 nagyteknétyű zsidó Angliából Amerikába, hogy együttesen összegyűjtsenek egy nagy tőkét a németországi zsidó-kérdés megoldására. Senki sem fogja kétségbevonni ezen zsidó férfiak azon jóakarátát, hogy valami szepet és nagyot akarnak a zsidóság érdekében tenni. A gesztus szép volt és fel-emelő. És mégis ma már az akciót sikertelennek kell minősíteni.

Hogy miért nem sikerült ez a nagyszabású akció, ahol a résztvevők maguk nagy áldozatkészségről tettek tanúságot, annak meg van a maga mélyreható oka.

A zsidó világ évszázadok óta a filantropiára bázisozta minden nagyobb akcióját. Már a római uralom idején a külföldi zsidóság filantropiája támogatta a palesztinai j-suvot, a középkor sötét századaiban egyik ország vagy országok zsidósága támogatta azon országok zsidóit, akik üldözött sorsban voltak. Egy-egy befolyásos zsidó interveniált az udvaroknál, királynál, üldözött testvérei érdekében. Sőt még élénk emlékeztünk, hogy a berlini kongresszuson is ilyen filantropikus intervenciókra határozták el pl. a romániai zsidók emancipációját.

Filantropikus jelege volt a Rothschild. és Hirsch-féle kolonizációknak Palesztinában és Argentiniában és filantropián alapult az ercci j-suvnak a cionista-éra előtti tengődése is. Ha a filantropiának meg is volt az az eredménye, hogy pillanatnyi segítyeket nyújtott, enyhített valmit a mindenkor nyoomruságon, de másoldalról sokkal mélyrehatóbb károkat okozott. Hogy a zsidóság problémáján mit sem változtatott, arra elég ékeszőlő bizonyíték a zsidóság mai általános helyzete. De még sokkal nagyobb a kár, amit erkölcsi-eg okozott a zsidóságon belül. A pillanatnyi segítyben való bizakodás teljesen megbénította a zsidó nép akcióképességét és megfosztotta a zsidóságot azon képességtől, hogy nagyobb szabású dolgokra megszerveződjék. Még nem találkozunk a történelemben olyan néppel, amely annyi időn keresztül képes lett volna eltűnni annyi üldözöttség anélkül, hogy erre valami hathatós védelmi eszközt ne talált volna. Erre a zsidóságot csak a mások — akár zsidó, akár nem zsidó — jóakarata való bizalom tette képessé.

A zsidóság csalódása a filantropiában nagy mtra tekint vissza, de úgy látszik, még mindig nem elég ahhoz, hogy egyszerűsámmindenkorra kiabándítsa. Nemcsak az egyes emberek filantropiájában csalódott a zsidóság, de csalódott a különböző mozgalmak filantropiájában is! Nem régen mulott ki a liberalizmus filantropiájában és ma tanui vagyunk a demokrácia filantropiája csődjének. A filantropiába vetett hit még ma is mélyen fészket a zsidó közleletben és sok paradox jelenséget te mel ki magából. Naponta olvasuk, hogy X. Y. közéleti nagyság milyen kedvezően nyilatkozott a zsidóságról és dagad a mellünk a büszkeségöl: ime milyen harátaink vannak még most is. A zsidó koldusok hada ostromolja naponta ajtáinkat, nemcsak olyanok, akiknek leányaik vagy feleségeik otthon luxust üznek vagy ehájasodnak a téltelenségtől. A kritika nélkül való adás és ennek következtében a kérésekkel való visszaélés sokasága még ma sok morális és termelő erőt von el a zsidóságtól.

De a filantropiában való hit mégis megtört. És ennek tulajdonítható a Samuel-féle terv kudarca. Mert minden grandiózitása mellett magán viseli a filantropiának minden jellegzetességét. A cionizmus nevelő munkájának köszönhető a filantropiába vetett hit törése. Ma már érzi és tudja a zsidóság egy széles rétege, hogy a filantropiával nem lehet nagy problémákat megoldani. A filantropikus pénz elfogyik, mert hiányzik belőle az a hajtóerő, amely a pénzt termelőerővé tudja átváltoztatni. A jótékony demoralizálja a segélyezett és nemcsak a hála marad el a részéről, hanem a munkakedv is. Ezt a munkakedvet csak egy ideál tudja megadni, amely nem lép fel filantropikus mezben. Ezért nyomorogtak Rothschild palesztinai telepesei, míg nem jött a cionizmus hatóereje és ezért zsugorodtak össze báró Hirsch argentiniai kolonái. A cionizmus sokkal több embert tudott a nyomortól megmenteni és beállítani a termelésbe, dacára, hogy semmi féle nagy töke nem állt a háta mögött. Nem a töke fontos egy nép megmentésében, hanem a nagy tömegből kiáradó hajtóerő. A tőkét ki tudja termelni maga a tömeg, de a töke maga nem tud tömegeket mozgítani, hanem inkább "tespedité"esi azokat. Nevelni a tömeget sokkal hálátlanabb feladat, mint adni neki. Mert a neveléskor néha meg kell mondani az igazat is: hogy lusta, hogy tudatlan, hogy közömbös, hogy önző, hogy nincs semmi érzelme a közösség iránt. Ezen cselekedetért nem jár hála ezen a világon és mivel nem ceduha, nem jár boldogság a tuvilágon sem. És mégis ez az igazi feladat. De erre nem vállalkozik a filantropiz-

mus. És azért lassan elveszti a talajt a zsidóságban, mert rájövünk, hogy nem megoldás. A zsidókérdésnek még csak egy kis részletét sem tudja megoldani három vagy tíz vagy száz gazdag zsidó, hanem csak a zsidó tömeg maga. De a tömeg meg tudja oldani még pénz nélkül is lelkesedéssel, szorgalommal és munkával. A munka a legfontosabb. A tö-

meg munkája termeli ki a tőkét és nem fordítva.

Ma már a cionista szervezet megkerülésevel vagy mellőzésével nem lehet hozzányúlni a zsidókérdéshez, mert ő a zsidóság termelő hajtóereje. Lehet pénzeket összegyűjteni és elkölteni, de maradandó egyikből sem lesz. Sikerül-e Sir Herbert Samuel akciója vagy nem, nem fontos. A zsidó tömeg már megmozdult és azt utjában megállítani még a — filantropia sem tudja.

Dr Lévi Lajos

SZÍNHÁZ-FILM

Bucsuelőadás a színházban

Csütörtök este kerül színre utoljára ebben a szezonban Komjáthy Károly gyönyörű operettje, a Bécsi tavasz. Ez az előadás egyben a társulat bucsuelőadása is körutja előtt. Négy hét múlva, április első napjaiban tér vissza a társulat anyavárosába.

Magyar Színház

ANNE ROSELLE

(Gyenge Anna)

hétfői, március 9-i diszhangversenyének

MŰSORA:

Verdi: Aria a „Traviata“-ból.
Marx: Hat dich Liebe berührt
Japanisches Regenedied
Waldseligkeit
Gundacker: Es a nap jön.
Színet

Mozart: Donna Anna áriája a „Don Juan“-ból
Buzzi-Peccia: Torna Amore
Tirindeli: Di te
Leoncavallo: Mattinata
Arditi: Csókkeringő
Lehár: En szerelmes vagyok (Szép a világ)
Stauss-May: Die Fenster auf, der
Lenz ist da

Zongorán kísér: A. Rónai. Jegyek kaphatók a Színházi ügynökségnél, Piata Unirii, „Memento“ irodánál, Str. Regina Maria 16 és este a Magyar Színház pénztáránál.

HETI MŰSOR:

Csütörtök fél 9: Bécsi tavasz. (Hetedszer. Utolsó bucsuelőadás a társulat turnéja előtt.)

ROMAN OPERA MŰSORA:

Pénteken, március 6-án: Orfeusz az alvilágban. (Premier).
Szombaton, március 7-én: (Iskolai matiné): A coziál leány.
Vasárnap, március 8-án (Matiné): Orfeusz az alvilágban.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, csütörtökön premier! Világfilmek koronája! Virrasztanak a fegyverek. Claude Farrère híres regénye filmen, főszt: Annabella és Victor Francen. A „Csata“ testvérfilmje. Ezen film megtekintése is köások részére is meg van engedve a minisztérium kiadott engedélye alapján.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Mától kezdve két film egyszerre: I. A biboruhás asszony. Főszerepben Marlene

Dietrich. — II. A diktátor. Főszerepben Harold Lloyd.

MUNKAS MOZGO MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken 3, 4½, 6, 7½ és 9 órákor, dupla műsor: I. Nagyvárosi éjszakák. Főszerepben: Gusztav Fröhlich. — Kacagó szemek. Megható, szíveszőlő történet egy kisleányról. Főszerepben: Shirley Temple, Helyárák: 10 és 12+2 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, március 5.

Bucuresti. 17: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19:35: Uj lemezek. 20:15: A filharmónikusok hangversenye. 22:55: Hírek.

Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13:30: Szalonzene. 17:30: Hegyi Anna magyar nótákat énekel. 18:50: Hanglemezek. 21:20: Hírek. 21:40: Vanda Luzzato

hegedül, zongorán kíséri Herz Ottó. 22:40: Az operaház tagjaiból alakult zenekar. 24:00: Hírek.

Bécs. 22:10: Rádiózenekar.
Belgrad. 17: Dimitrova Julia énekel. 20: Rádiózenekar. 21: Filharmónikusok.

Brünn. 16:10: Jazz.
Brüsszel. 18: Cigányzene. 19:45: Brahms. Hegedűverseny.

Droitwich. 19:30: Mendelssohn-művek orgonán. 23:20: Rádiózenekar.
Hilversum. 19:45: Aesbacher zongoraművész játéka. 20:55: Az amszterdami hangverseny. ház zenekara.

Kalundborg. 20:10: Rádiózenekar, operakészülék.
Ljubljana. 21: Rádiózenekar.

Milano. 20:35: Giordano: Szibéria, opera.
Oslo. 17: Szórakoztató lemezek. 20: Osloi filharmónikusok. 22:15: Hanglemezekabaré.

Párizs. 17:30: Komoly zene.
Prága. 19:35: Katonazene.
Rádio Lyon. 20:15: Operából részletek.

23:30: Auvergnei dalok.
Rádio Paris. 21: Languedoc népzeneje. 24. 15: Könnyű zene.

Regional. 17:45: Orgonaszóló. 20:15: Szórakoztató zene.
Riga. 21:15: Smetana és Dvorzsák lemezek.

Stockholm. 20: Szimfónikus hangverseny.
Toulouse. 19:40: Havaji gitár.

—
Péntek, március 6.

Bucuresti. 17: Marcu zenekar. 19:35: Közvetítés az operából. 22:55: Hírek.

Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13:30: Postászenekar. 18:10: Szalonzene. 17:25: Gl'ár est. 20:30: Hírek. 22:40: Kalmár Pál énekel cigányzene kísérettel.

Bécs. 16:55: Szórakoztató lemezek. 21: Az opera kamaragyűjtése. 22:10: Rádiózenekar.
Belgrad. 18: Vlado fuvolaművész játéka. 20:30: Népdalok.

Brünn. 21:40: Csembalo-verseny.
Brüsszel. 19:30: Grieg-művek zongorán. 21: Klasszikus zene.

Droitwich. 17: Szimfónikus hangverseny. 23:20: Könnyű zene, bariondalokkal.
Hilversum. 18:10: Hangszerszólók.

Kalundborg. 22:15: Rádiózenekar.
Milano. 21: Szimfónikus hangverseny.
Oslo. 17: Szórakoztató zene. 20: Johnsen Waldemár énekel.

Párizs. 18: Zenekar.
Poste Parisien. 19:21: Klasszikus dalménezek.

Prága. 19:50: Rádiózenekar.
Rádio Lyon. 21:30: Operarészletek. 22: Könnyű zene.

Rádio Paris. 23:45: Szimfónikus hangverseny.
Regional. 21:50: Katonazene.

Riga. 21:30: Thomas Verdi és Bizet-lemezek.
Toulouse. 18:45: Offenbach és Mascagni lemezek.

Versó. 16:15: Szalonzene. 20: Szimfónikus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 száza ék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összekötéssel rendelkező „MIREA“ iroda Cluj, Rege Ferdinand 116.

Uzembem levő keményítőgyár vidéki városban társat keres 250.000 lejfel. Magas rentabilitás, töke biztosítva. Érdeklődéseket „Keményítőgyár“ jelgére a kiadóba.

שריב מומחה מיט קליינע פאמיליע וועט פארטן עוונטסופל שמוחה ומשגיח אבטראסטונג פארטישע.
Sakter, Tãmaseu, Jud. Bihar.

Utazót keresek mellékcikk bevezetésére az egész ország részére. Cím a kiadóban.

Mérnök-vállalkozót keresek, ki nagy belvárosi v. laépítésre alkalmas telek parcellázást tervét elkészíti és finanszírozza. Cím a kiadóban.

Uj házában május 1-re kiadó földszinten 2 szoba, hall, összkomfortos lakás. Str. Surda 1, b Nagyobb községben orvos kerestetik. Leveleket „Havi nyolcezer“ jelgére a kiadóba kérünk.

MEGNYILT SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T. lakberendezési KIÁLLITÁSA Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piata Albina 17 az alatti mintatermeit. Akadályoztatás esetén a cég szívesen küldi megbizottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

HIR

— Véres üsszetűzés sztrájkoló és sztrájkoló között. Newyorkból sztrájkoló munkásai és sztrájkoló munkások között munkanélküliek sztrájkolásra kerültek so prohamozták azokat az tek működésben vanna

— Angliában korlátozott eredő nyereségeket. Az angol iparosok sztrájkolt ki, mely hivatva teni a kormányval ann fegyverkezési terv meg jék a túlzott nyereség

— Megoperáltak E donból jelentik: Elisabé no váratlanul megbet beloperációnak vetették

— Az egész szovjet stították az utak kijavít lentik: A szovjetkorr ki az utak kijavításá meghaladott lakos kö által fognak megvalós 40 éves korig kötelese utak javításán dolgoz szükséges állatokat é gyen a köz szolgáltatási munkálatokat a fogja ellenőrizni.

— Aki friss és egész akarja kerülni, hogy amészése meg legyen jon a feje és bőre tel tenással, az igyek h reggelizés előtt egy p József“ keserűvizet. zett orvosi megfigye József viz gyorsan, hat s ezért kiváltké máj- és epehólyagbél

— Sor kerül az el cikra. Bucurestiből rint az uralkodó folytán megszakadt tatnj fogják, de a dott személyiségek kérvényüket.

Virrasztanak ma a ROY

— A folyó költés rül új tisztviselők ből jelentik: A pén alapján az új költ kinevezéseket eszk esetén és csak az takarításának 30 s Az új személyzeti minisztériumoknál azokat a tisztvisel megerősíteni, akik leptettek fizetésem feltétlenül szükség ben csak a jövőben tik majd be és csu lenül szükségesnek

— Kiöntött a Vis tik: Kiele közelébe kezelt a Vizután. Számos ház viz alá kilométernyi hosszú a folyót, amit több átömi, hogy utat Végül 8 bombavető osztag segítségével részét feirobbantat

CONT SZÁ BUI VII. DO AZ ANOL A JOL E LEGMODERN KE ELSŐRAI ZEI SZINHA HELYEK ES KÖZ MERSEKELT A

HIREK

— Vörös összetűzés volt Newyorkban a sztrájkoló és sztrájkörő felvonó-munkások között. Newyorkból jelentik: A felvonók sztrájkoló munkásai és az időközben alkalmazott munkanélküliek között több ízben összecsúszkázásra került sor. A sztrájkoló megrohanták azokat az épületeket, ahol a liftek működésben vannak.

— Angliában korlátozzák a fegyverkezésből eredő nyereségeket. Londonból jelentik: Az angol iparosok szövetsége bizottságot küldött ki, mely hivatva lesz kapcsolatot teremteni a kormánnyal annak érdekében, hogy a fegyverkezési terv megvalósításánál elkerüljék a túlzott nyereséget.

— Megoperáltak Elisabeth Bergnert. Londonból jelentik: Elisabeth Bergner filmszínésznő váratlanul megbetegedett. Azonnal vakbéloperációnak vetették alá. Állapota kielégítő.

— Az egész szovjetunió lakosságát mozgósították az utak kijavítására. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány rendeletet adott ki az utak kijavítására, amit minden 18. évét meghaladó lakos kötelező munkateljesítése által fognak megvalósítani. A férfiak 45, nők 40 éves korig kötelesek 6 napon át évente az utak javításán dolgozni és a munkálatokhoz szükséges állapotot és szállítási eszközöket ingyen a köz szolgálatába állítani. Az utjavítási munkálatokat a helyi népbizottság fogja ellenőrizni.

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, amészése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyeket hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Kórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József víz gyorsan, biztosan és igen enyhén hat a ezért kiválókép a gyomor-, bél-, vesemáj- és epehólyagbetegségek használatát szívesen.

— Sor kerül az elmaradt királyi audienciákra. Bucurestiből jelentik: A lapok szerint az uralkodó külföldi tartózkodása folytán megszakadt audienciák sorát folytatni fogják, de a kihallgatásra folyamodott személyiségeknek meg kell ujtaniok kérvényüket.

Virrasztanak a fegyverek ma a ROYAL-mozgóban

— A folyó költségvetési évben sor kerül új tisztviselők kinevezésére. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter javaslata alapján az új költségvetésben lehet lesz kinevezéseket eszközözni, de csak szükség esetén és csak az 1935—36 évek összegtakarításának 30 százalékáig terjedőleg. Az új személyzeti kinevezésekre az összes minisztériumoknál sor kerül. Elsősorban azokat a tisztviselőket fogják állásaikban megerősíteni, akiket 1936 április 1-ig előléptettek fizetésemelés nélkül. Betöltik a feltétlenül szükséges üresedéseket, különben csak a jövőben üresedő állásokat töltik majd be és csupán ott, ahol az feltétlenül szükségesnek mutatkozik.

— Kiöntött a Viztula. Kattowitzból jelentik: Kielec közelében valóságos jéggát keletkezett a Viztulan, ami áradásokat okozott. Számos ház víz alá került. (Sólc mellett 5 kilométernyi hosszú jégtömeg torlaszolta el a folyót, amit több napon át hiába próbáltak áttörni, hogy utat nyissanak a folyó vízé. Végül 8 bombavető repülőgép és több hidász-osztály segítségével sikerült a jégolvasz egy részét felrobbantani.)

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPEST,

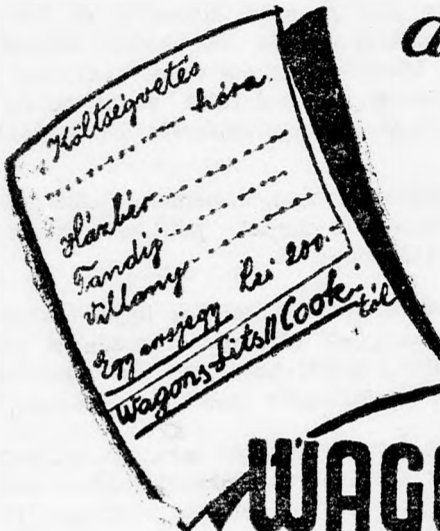
VII. DOHÁNY-UTCA 42.
AZ A HEELY,
AHOL A JO KÖZÖNSÉG
JOL ERZI MAGAT!
LEGMODERNEBB SZÁLLODAI
KENYELEM.
ELSORANGU ÉPÍTEREM,
ZENÉ TÁNC.
SZINHAZAK, SZORAKOZÓ-
HELYEK ES A KERESKEDELEM
KÖZPONTJÁBAN.
MÉRSEKELT ÁRAK. GARAGH
A HAZBAN.

Mikor költségvetést csinál,

ne feledje a milliót,

nem azt amit elköltene, hanem azt a milliót amit nyerhet, ha

ÁLLAMI OSZTÁLY-SORSJEGYET WAGONS-LITS//COOK-NÁL VESZ.

Cluj, Piata Unirii 18.

— Kiterjedt bolgár kommunista szervezetet lepleztek le Dobrudzsában. Bucurestiből jelentik: Durostor megyében a csendőri és állam-biztonsági hatóságok széleskörű elterjedtségű kommunista szervezkedést lepleztek le. Több bolgár parasztnál kommunista rőpcédulákat és vörös zászlókat találtak ilyen felirással: „Eljen a forradalom!” Seebarna községben, amely a szervezkedés gőcpontja, számos letartóztatást eszközöltek. A letartóztatottak között van számos nő is. Többeket letartóztattak Pandacli községben is.

Claude Farrère híres regénye filmen. Ma a ROYAL-mozgóban

— A reghini hitközség új vezetősége. Reghinből jelentik: Március 1-én zajlott le a reghini hitközség rendkívüli közgyűlése, mely új vezetőséget választott a hitközség részére. Az új vezetőség a következőképpen alakult meg: Elnök: Herschdorfer Áron, másodelnök Weichherz Izsó, ügyész dr. Schwartz József, gondnok Kélin Bernát, másodgondnok Farkas M. H., pénztárnok Ktrpf Izidor, ellenőr Farkas Rudolf, gazda Haller W. Az előjáróság tagjai továbbá: Kaszner M., Fixel Vilmos, Steiner Jenő, Szabó N., Ganz A. L., Moskovits H., Klein I., Adler M., Klein Áron, Stein A., Goldschmidt L., Leib A., Katz S. és Heilbrun Z. Ezenkívül husz bizottsági tagot választottak. Az új vezetőség nevében Herschdorfer Áron elnök mondott köszönetet a közgyűlés bizalmáért.

— Nem jött létre megegyezés Dinu Bratianu és a kormány között a Banca Nationala ügyében. Bucurestiből jelentik: Az Universul legújabb rovatában írja: Megcáfoják azokat a híreket, amelyek szerint Dinu Bratianu és a kormány között megegyezés jött volna létre Banca Nationala választásait illetőleg. A helyzet változatlan, a választóknak nincs más mit tenniük, mint eleget tenni a törvény által előírt kötelezettségeiknek és lelkiismeretüknek.

— Jámbor Ferenc előadása Tg.-Muresen. Március 9-én, hétfőn este 9 órakor az Avoda Klubban, a Cionista Helyecsoport dienstje keretében tart előadást Jámbor Ferenc, az Uj Kelet szerkesztője A zsidó Heine cimmal. Az előadás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— A Goldmark Filharmoniai Társaság értesíti tagjait, hogy f. év március hó 5-én, csütörtökön este 9 órakor a megszokott helyen próbát tart, ahol a tagok pontos megjelenését kéri.

— Halálozás. Lázár Sándorné Satumare f. hó 4-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 5-én lesz Sienin. Az elhunyt uriaszonyban dr. Lázár László ismert clujii ügyvéd édesanyját gyászolja.

ANNABELLA a ROYAL-mozgóban

— Titulescu gyengélkedik. Bucurestiből jelentik: Titulescu gyengélkedik. Savel Radulescu ma közölte a Népszövetség titkári hivatalával, hogy a külügyminiszter nem vehet részt a tanács munkálataiban.

— Szombaton este bibliai tárgyú szindarabot mutat be az Aguda ifjusága. Szombaton este az Épitőmunkás Otthon nagytermében a clujii Aguda-ifjuság eredeti operettet mutat be „József eladása Egyiptomban” címen. A darab jiddis nyelven kerül színre a legjobb szereposztásban. Diszleteket a Magyar Színház szolgáltatja. A darab iránt nagy az érdeklődés. Minthogy az előadás jétékony célt szolgált (a Foale Cedek aggmeháza javát) a társulat kéri a Poae Cedek tagjait és barátait, hogy szombaton este küldjék a büffébe „soloach monesz”-jeiket. Ugyancsak ezuton kéri a közönséget, hogy tiszteletjegyeiket idejekorán váltsák meg. A terem fűtve lesz.

Magtár, saját termés Stefan N. Boiadjieff

A Balkán fészéget legrégebb háza Bucuresti I., 42 Str. Carol 42 (posta mellett) bejelenti nagybecsű vevőörének mindenfajájú: főzelék-, hüvelyes-, virágmagvak, valamint bármilyen, gazdasághoz szükséges szerszámok megérkezését. Rovarirtó szerek. Ingyen katalogust sziveskedjenek kérni.

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya vasárnap, március 8-án rendezi szezonnyitó gyalogkirándulását Cluj környékére. Indulás reggel 9 órakor a Haggibbor Otthon elől, Str. Regina Maria 15. Vendégeket szivesen látnak.

Rav Fischmann Clujon

Cluj, március 4. Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy Rav Fischmann, a Jewish Agency executívájának tagja Romániába érkezett. A cionista vezér Erdély zsidó centrumait is fel fogja keresni és f. hó 15-én Clujra érkezik, ahol konferenciára ülnek össze a nagybőv helyecsoportok és a pártok képviselői. Rav Fischmann ezen az értekezleten ismertetni fogja a cionizmus aktuális politikai helyzetét és a palesztinai országépítés problémáit.

— A Haggibbor Kfar Makkabi teadélutánja a Vivóklubban. F. hó 8-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezi a Haggibbor Kfar Makkabi tea-délutánját. Ezeknek a teáknak a sikere már összesen a clujii zsidó ifjuságra és bizonyára ezuttal is mindenki károsan fogja érezni magát.

— A kiszolgáló-lány halála. Satumareről jelentik: Berger Vilmos, Hor'a uccai cérnakereskedő hónapokkal ezelőtt magához vette az apátlan-anytálan árva W. Rózát, s az ügyes, tizenöt éves lányt az üzletében alkalmazta. Néhány hé óta Bergernek feltűnt, hogy az üzletből nagymennyiségű cérna és pamutáru eltűnik. Felfedezését közölte a rendőrséggel, ahová már akkor befutott a bizalmas feljelentés, hogy a piacon egy fiatalember feltűnő olcsó áron kínál cérnát: előadásra. A fiatalembert nyomban előállították s kiderült, hogy Schwartz József, husz éves villany szerelő és a cérnát és pamutot W. Rózától kapta, aki mostahatestvére volt. A két fiatal bűnöző, akik ezrekkel károsították meg Berger kereskedőt, az ügyészre kerültek.

Az elegáns hölgyet érdekli!

Megnyílik

„JOLIE”

Str. Memorandului 4.

— A Chaluc Báál Móláchá taggyűlése. Ma, csütörtökön, f. hó 5-én este pont félkilenckor tartja a Chaluc Báál Móláchá kalcionista iparos szervezet első rendes taggyűlést a neolog elemi iskola nagytermében (Calea Regele Ferdinand 56), melynek keretén belül Weinberger Nándor tart a kalcionista ideológjáról ismételő előadást. Ezenkívül dr. Schwartz Vilmos a heti eseményekről emlékezik meg és a különböző aktuális problémák kerülnek megtárgyalásra. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Egy fiatal zsidó cseléd lány tragédiája. Satumareről jelentik: Seimetz Róza, husz éves cseléd lány a mult héten, csütörtökön mozbába akart menni s a ruháját beszinezte a kályha mellett, gazdájának, Schwartz Lipótnak Stefan cel Mare ucca 1 számú lakásán. A benzín fellobbant a kályha mellett és a szerencsétlen fiatal lány mozi helyett a kórházba került, ahol öt napi haláltusa után, ma reggel kiszilveredett. A fiatal lány tragédiája városszerte nagy részvétet keltett.

— Az Akademiha Barisszia cionista szemlériumának előadásorozatában csütörtök este 9 órakor Steinherz Miklós tart előadást „Zsidóság és nemzeti kérdés” címen, míg Semlyén István az elmúlt hetek politikai eseményeiről számol be, — a Barisszia Nicu Filipszcu 1. sz. alatti helyiségében. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Clujii énekesnő külföldi sikere. A külföldi lapokban az utóbbi időkben egyre több szerepet a Clujról elszármazott Stella Roman operanékesnő, Roman, nyugalmazott ezredes leánya. Az operanékesnő huzamosabb ideje Olaszországban énekel, ahol a siker tetőfoká: érte el. Hosszu évek óta ő az egyetlen romániai származású opera-primadonna Olaszországban, aki Gigli, Lauró Volpi és más világhírességek partnere gyanánt énekel és énekel. Jelenleg Lisszabonban szerepel, ahol Georges Thiel, a híres francia tenoristával együtt aratja sikereit. A fiatal művésznő nem fejtette el Cluj városát, amelyre, mint művészi pályafutásának legelső állomására a legnagyobb szeretettel gondolt vissza és gyakran keresi fel soraival énekesnőterét. Pfeiffer Alfréd, akinek felfedeztette és akinek ritka karrierjét köszönheti.

UJ KELET Legújabb hírek

Neurath váratlanul Rómába utazott

Anglia kész garantálni Franciaország biztonságát,

arra az esetre, ha a Duce nem fogadja el az újabb békejavaslatokat, ha Németország megszállja a rajnai hadmentesített zónát és ha Olaszország kilép a Népszövetségből

Rickett a Duce jóváhagyásával külön béketervezettel utazik a négushoz?

Genf, március 4. Az olasz—abesszin viszály, illetőleg a köolaj-szankciók ügyében össze-hívtó: tizenhárom és tizenhármas népszövetségi bizottságok tárgyalásai, a jelek szerint: túlnőnek az eredetileg tervezett kereteken s az egész európai külpolitikai kérdéssanyagot igyekeznek felölelni.

Eden és Flandin tanácskozásai, genfi jelentések szerint, immár nemcsak az újabb békeajánlatra, nemcsak az esetleges megörökösítésre, hanem a Németországgal szembeni közös francia—angol magatartásra is vonatkoznak.

Azt immár feltételezni meg lehet állapítani, hogy az Olaszországgal szemben várt erőteljes fellépés elmaradt s a tizenhárom bizottság — Flandin javaslatára újabb békekísérletet tett, amelynek kudarca valószínű s amely végül kihatásában Olaszország elbizakodottságát és támadó lendületét fogja fokozni.

Hogy Olaszországban nincs tulságosan komoly szándék arra, hogy a tizenhárom bizottság békeajánlatában foglalt feltételeket magáévá tegye, annak kétségtelen jelei mutatkoznak. Ez a kétségtelen bizonyosság:

Neurath német külügyminiszter váratlanul római utazása, amelyet hétfőn délután nagy diplomáciai tanácskozás előzött meg a berlini kancellári palotában.

Hitler előnökletével s amelyen résztvett Neurath külügyminiszter mellett Göring porosz miniszterelnök, Blomberg hadügyminiszter, Frisch tábornok, a nagyvezérkar főnöke, Redel tengernagy, a haditengerészet parancsnoka, valamint Gubbels propagandaminiszter és Ribbentrop rendkívül követ.

Neurath római utazása nyilvánvalóan a német—olasz közeledés lehetőségével van összefüggésben.

amelyet Mussolini arra az esetre tart fenn, ha a tizenhárom bizottság békejavaslatának kudarca esetén a Népszövetség mégis kénytelen volna elrendelni a köolaj-szankciók bevezetését.

Az európai külpolitika egén tehát újra súlyos bonyodalom felhő gomolyognak, amelyeket súlyosbítanak az abessziniai olasz győzelmek állítólagos nagy arányai, Mussolini tegnapi beszédének kitételei s a francia—német közeledés megvalósításának egyelőre teljesen illuzórius kilátásai.

lanságot vált ki, mert Mussolini és Neurath tanácskozásai esetleg lényegesen befolyásolhatják Mussolini elhatározásait a tizenhárom bizottság javaslataira vonatkozólag és a Dunamedence problémáinak megoldása körül.

Egyébként a francia—német közeledéssel kapcsolatban a párizsi politikai körökben tudni vélik, hogy

a francia—német közeledés ügye Flandin és Eden genfi tárgyalásai során is felvetődött s a két külügyminiszter hosszasan foglalkozott ezzel a kérdéssel.

A német fegyverkezés és a rajnai hadmentesített öv kérdéseivel kapcsolatban Flandin kijelentette, hogy a francia kormány Hitler békekijelentésének hatása alatt azt tartja, hogy nem szabad elszalasztani a kínálkozó alkalmat.

azonban kétoldali francia—német szerződésről nem lehet szó.

Eden biztosította Flandint, hogy az angol kormány hajlandó előmozdítani a francia—német közeledést, de ennek összefüggésben kell lennie Németországnak a Népszövetségbe való visszatérésével. A két miniszter általában a múlt év február harmadik londoni nyilatkozat alapjára helyezkedett.

A francia—német közeledés ügyével egyébként Pertinax is foglalkozik az Echo de Paris hasábjain.

A cikkíró szerint Párizs és London között rövidesen döntő tárgyalások indulnak meg Franciaország biztonságának biztosítása ügyében. A tárgyalások várható eredményeképpen Anglia pontosan körül fogja írni azokat a garanciákat, amelyeket Franciaország biztonságának biztosítására hajlandó nyújtani.

Pertinax szerint Flandin és Eden Genfben behatárolt megvitatták a rajnai hadmentesített öv ügyét, főleg arra az esetre, ha Németország a francia—szovjet paktumra való hivatkozással kijelentené, hogy a locarnói szerződést immár nem tartja magára néző kötelezőnek s így jogában van a rajnai övet katonailag megszállani.

A cikkíró szerint Flandin és Eden azt az eshetőséget is fontolóra vették, hogy Mussolini esetleg nem fogja elfogadni a tizenhárom bizottság javaslatait és a bevezetendő köolajszankciókra adandó válaszul bejelentené Olaszország kilépését a Népszövetségből.

Ezen várható bonyoda makkal kapcsolatban — állapítja meg Pertinax — szűkség van arra, hogy Franciaország és Anglia meg egyezzen a legszélesebb és legpontosabban körülírt alapokra fektessék. Eppen ezért a jövő hét — írja Pertinax — Európa diplomáciai erőpróbájának hete lesz.

Genfben félnek Mussolini visszautasításától

Egyébként az egész francia sajtó élénk érdeklődéssel kommentálja a tizenhárom bizottság határozati javaslatát, amit Flandin készített a Róma és Addis-Abeba közli békejavaslatok felvétele érdekében. A javaslat szerint a béketárgyalásokat Genfben kell meg tartani a Népszövetség felügyelete alatt s a tárgyalások csakis az ötos bizottság ismeretes a pelseve és jelentése alapján indulhatnak meg.

Egyik legsúlyosabb feltétele a Flandin-féle javaslatnak az, hogy a békefeltételek megállapításánál a hadviselő felek figyelmen kívül fogják hagyni a jelenlegi harc-téri és katonai helyzetet.

Különösen súlyos ez a feltétel Mussolini szempontjából, aki éppen katonai győzelmeire való hivatkozással, nem óhajt olyan békébe belemenni, amely rem veszi figyelembe a katonai sikereket.

Erthető tehát, hogy Genfben különösen Róma válaszára kíváncsiak, annál is inkább, mert a népus békejavaslatát meg vannak győződve. A Peti Parisien szerint Flandin Párizsban, ahova ma visszatért, haladéktalanul megindítja a diplomáciai tapogatózásokat Mussolini magatartására vonatkozólag a békeajánlati kapcsolatban, Genfben azt hiszik, hogy Mussolini nem fogja azt a hibát elkövetni, hogy szó nélkül elutasítja a békejavaslatot. A Le Matin attól tart, hogy a kivittell állam tanulmányozásának folytatása, amit Eden sürgősen, kedve-öten irányban fogja befolyásolni az olasz választ.

A L'Oeuvre véleménye szerint genfi körök félnek Mussolini visszautasításától.

A Figaro szerint a római okrmány el fogja fogadni a tizenhárom bizottság javaslatait tárgyalási alapul, miután annak nincsen ultimátum jellege.

A tizenhárom bizottság békejavaslatával

Monitorul Oficial, Correspondenta Economica, Buletinul Bancar bucu esti hivatalos lapok, valamint Buletinul Justitiei, ben

mérlegeket, közgyűlési meghívókat és más közeményeket terminusra felelősség mellett megjelentet

RUDOLF MOSSE S. A.
fiókja CLUJ, Cal. Regele Ferdinand No. 8.
Telefon: 14.11.

egyidejűleg egy rendkívül érdekes londoni jelentés arról számol be, hogy Rickett, az abessziniai petróleum-koncesszió megszerzője és pénzügyi támogatója, Abesszinia-ba készül utazni, hogy tervezett mutasson te a négusnak az olasz—abesszin vizsály megoldására. A Daily Express szerint a tervezett szerzője maga Rickett, akinek legutóbbi római látogatása magára vont az általaános figyelmet s aki béketervezéssel kapcsolatban személyesen kérte ki Mussolini véleményét. A lap szerint Rickett a békejavaslaton kívül személyes üzenetet is vitt a négusnak a Duce-tól. Egyébként Rickett Rómába Mussolini kivül Alfieri államtitkarral és az olasz petróleumipar képviselőivel is folytatott tárgyalásokat.

Angol körök állandó érintkezést tartanak fenn a négussal

Annak ellenére, hogy Londonban kategórikusan megcáfolták azt a hírt, mely szerint a négus az angol király közvetítéséhez folyamodott volna, úgy látszik, hogy angol körök mégis állandó érintkezést tartanak fenn a négussal. Holt ezredes, abessziniai angol katonai attasé utján, aki kormányának napok óta tesz jelentéseket a négus békekészségéről.

Egyébként a négusnak az angol királyhoz intézett leveléről szóló híreket Addis-Abeba-ban is csefolják, ahol kijelentették, hogy a négus öt napja nem érintkezett fővárosával.

Újabb addisabebeli jelentés szerint az abesszin külügyminiszterium megkapta a tizenhárom bizottság határozati javaslatába foglalt békeajánlatokat. A táviratot azonnal továbbították a császárhoz, aki utasítást közvetlenül a párizsi abesszin követséghez fogja eljuttatni. Azt hiszik, hogy a négus igen jó választ fog adni a tizenhárom bizottság kérdésére.

Neurath Rómában
Mint fentebb említettük, Neurath német külügyminiszter váratlanul Rómába utazott. A külügyminiszter tegnap este Milanóba érkezett, itt töltötte az éjszakát, majd reggel tovább utazott Rómába, ahova újabb jelentések szerint meg is érkezett.

Nyilvánvaló, hogy Neurath római útját a hétfőn délután, Hitler előnökletével lefolyt diplomáciai tanácskozásban határozták el, amelyen a szovjet-francia szövetség és ezzel kapcsolatban a francia—német közeledési tárgyalások lehetőségének megvitatása is napirenden volt.

Neurath római útja angol és francia politikai és diplomáciai körökben érthető nyugta-

Március 16-án megszűnik az ostromállapot és a cenzura

BUCURESTI, március 4. Ma délelőtt Tatarescu, Inculet és Valer Pop megbízást kaptak, hogy az ostromállapotot megszüntetik, de a cenzurát nem. A miniszterelnök jelentést kapott a katonai és polgári hatóságoktól a rendkívüli állapotok megszüntetésének lehetőségeit illetőleg.

Inculet ma délután kihallgatáson volt az uralkodónál. Azt hiszik, hogy az autencia is ezzel a kérdéssel kapcsolatban állott.

BUCURESTI, március 4. Az Advereul megerősíti a hírt, mely szerint Inculet belügyminiszter az uralkodónak bemutatta az ostromállapot megszüntetésére vonatkozó tervezetet. Kormánykörök majdnem biztosra veszik, hogy március 16-án úgy az ostromállapotot, mint a cenzurát megszüntetik.

Egész Svédország munkássága forrong egy svéd tengerész németországi elítélletése miatt

A svéd munkásszervezetek Jansson azonnali szabadlábra helyezését követelik és Svédország távolmaradását a berlini olimpiáról

Stockholm, március 4. (Rador). A svéd munkásszervezetek az egész országban össze-jöveteleket rendeztek, titakozva Jansson svéd tengerésznek egy német törvényszék által való elítélése ellen. A tüntetők követelték a kényesze munkára ítelt Jansson azonnali szabadlábra helyezését. Jansson büne az, hogy

egy Németországból kiltított lapot adott egy német munkásnak. A tüntető gyűlések szónokai többek között követelték Svédország távolmaradását a berlini olimpiáról abban az esetben, ha Jansson azonnal nem engedék szabadon.

Legújabb jelentés: Grosz Jenő pénteken Halmeuba érkezik

Bucuresti, március 4. Ma délelőtt az igazságügyminisztériumban értekeletet tartottak Valer Pop, Codin Stefanescu főügyész, Procop Dumitrescu ügyész és Ion Stanescu vizsgálóbíró részvételével. Az igazságügyminiszter tudatta, hogy Románia bécsi követe tudomásra hozta, miszerint Grosz Jenő pénteken reggel a határra érkezik, Halmeuba. Elhatározták, hogy Stanescu vizsgálóbíró személyesen a határ-

állomásra utazik Grosz fogadására. Az északi pályaudvarról Groszt egyenesen Vacarestibe viszik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baroc L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURA

ROMANIA
18. Telefon:
Marvonta 110,
Szere 508, egész.
Küldje: Havonta 2,
Földre 12, egészévre
Küldje díjazható
KELET" az
előleg egyelő
Cikkünk ott
és megjelölés

Nagy v
és a
kam
Lupu bebizony
SZAV
Lu

Bucuresti, március 3
A kamara mai ülésén
pete adta meg Lupu v
nedínti válaszok ké
terpációjára. Lupu b
dés előzte meg. A főv
volt olyan csoportosul
idején, a nemzeti para
tott hangula kelles cé
mint a nemzeti keresz
sponán érdeklődése i
hogy Lupu parlament
önmegmegtartozás
hatóságok minden me
tása érdekében és a
csendőroszigok ügyei
rába rendbontó elemek
Zsufolt
Zsufolt karzatok és
jelenlétében nyitotta
lleség. A miniszteri
belügyminiszter, Pop V
ter és Constantinescu
miniszter foglaltak hely
széken megjelent, a ne
vselő percekig tartó t
raszpárti vezér nagy
kijelentése Lupu, meg
délután fogni beszédét
kevesebb citátumot fog
egyébél vádolta meg
zal, hogy a nemzeti pá
a mehedínti választási
menyeknek ez a hajme
is igényel különbözőbb
— Egyszerien felv
mondott a Lupu — h
szavazatok ebben a h
kereszénypártnak egy
mu szavazatok volt: M
Ioanid nagy kinnal-b
pedig jelentékenyre sz
párt szavazatainak a
gyarátata? A korm
niszter utján vasok
tett el,
amikor utasította a
egyáltalán tartózkod
meg
A választójog minden
a belügyminiszter ma
salgot körbelevélte. K
válová vált, hogy a t
vereséget fog szenved
Erre Inculet belügy
mehedíntimegyei lo
vazzanak a nemze

— Mehedínti intelli
jainak nem kell a
Suceavaban Cuzana
mert ott háromeme. n
Cárlan: Nincs is e
német.
Lupu: En a neven
Maga a neve után fia
nem tudja megenni i
megeszi a fiatal eskő
lembe veszi.
Robu: Maga egy b
Nemzeti parasztpár
senkranz!
Lupu: Mehedínti tí
a tömegnek nemzeti
zeti kereszbény párt
párt számára ez a v
kivül fontos volt. A
részéről azonban olya
kellott megküzdenni, a
fe ülml.
Hangok a nemzeti
a vörös zászlóval gy